

CHIC APR 24 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 16 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. BALANDŽIO (APRIL) 20 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

"Kai šioje šalyje bus kalbama lietuviškai, šis pastatas bus lietuvių maldos namai", pareiškė prelatas Jonas Balkūnas, Maspetho parapijos klebonas, dėkodamas savo parapičiams už talką naują lietuviško stiliaus bažnyčią statant. Palmių sekmadienį, balandžio 15 d., Maspetho lietuvių maldos namuose įvyko pirmosios mišios ir kertinio akmens pašventinimas, gausingai parapičių miniai dalyvaujant.
J. N. Tysliavos nuotrauka

Mūsų žemė... kaip Velykų kiaušinis...

Šiais erdvės studijų laikais, pavasario gyvybės simbolis tavo rankose turėtų susivisti kitiška šviesa.

Mūsų žemė, apvali ir marga, kaip Velykų kiaušinis, skrieja begalinėje erdvėje aštuoniolikos milijų sekundžių greičiu. Bet, palyginus su saule, teikiančia mums gyvybę, ši planeta yra aguonos grūdas erdvės okeane.

Bet ar saulė, kuri mūsų žemę ir kitas savo planetas nešasi nežinoma kryptimi, yra didesnė; palyginus su neišmatuojamais Visatos plotais?

Prancūzų poetas Guillaume Apollinaire sako, kad Kristus buvo pirmutinis aviatorius...

Bet nuo to laiko, kai Žmogaus Sūnus, savo mokinių akivaizdoje, pasikėlė į dangų, mūsų žemė, o kartu ir jos motina saulė, nė per aguonos grūdą neiškrypo iš savo vėžių?

Kas yra toji Jėga, kuri taip nuostabiai tvarko žemės ir dangaus supuokles?

Jau tūkstančiai metų, kai žmogus studijuoja Dievą, bet šiai jo studijai dar nematyti pabaigos.

Iš Juozo Tysliavos "DABAR"
1960 m. balandžio 15 d.

MES

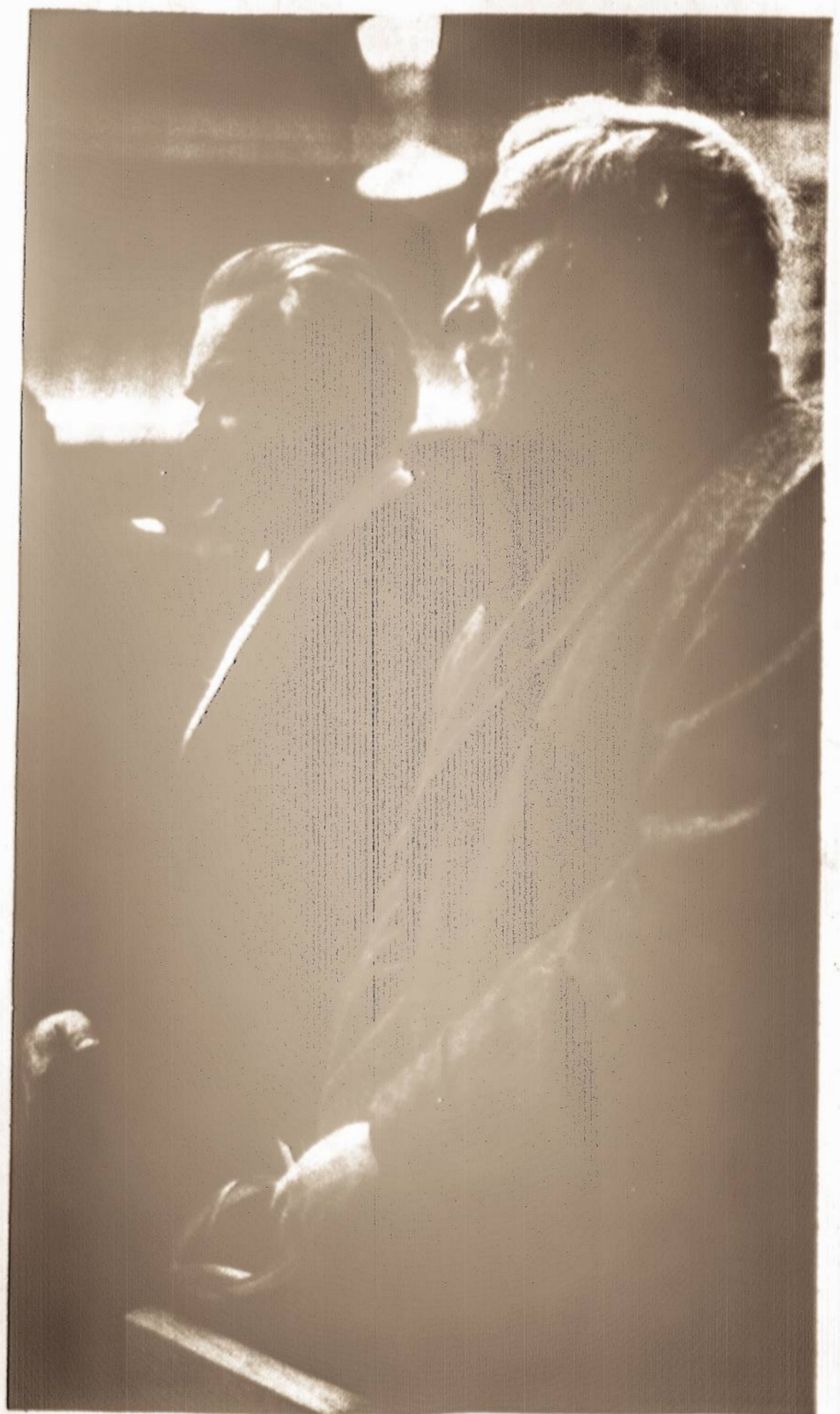
VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Amerikietis poetas Frost savo eilėraštyje sako, kad kilniausias dvasios žygis yra įsikūnyti. Todėl, Kalėdos mums linksma šventė, nes Dvasia tapo kūnu. Velykose vėl linksma, nes Kūnas prisikėlė Dvasiai. Senovės graikų filosofas Platonas vaizdavosi žmonių gyvenant pusiau apšviestame urve, kur visi nugaras laiko atsukę į šviesos šaltinį. Vienas kitas išmintingesnis pastebi tikrąjį šaltinį, ir į jį atsigręžia, bet neapsibūva, nes jaučia stiprią pareigą sugrįžti pas nugaras atsukusius brolius-seseris ir raginti juos "atsiversti" tikrajai šviesai. Įdomu, kad rusai tiek sugraikėję kad šventę vadina iš graikiško "pascha", o mes tiek surusėjome, kad vadiname Velykas iš rusų "velikij". Gi netikintieji, kurie krikščionybei nugaras atsuko, sugrįžo į pagonių pasaulį ir šventę vadina "pavasario" švente. Bet – rūtą kaip nori vadink, ji vistiek – amžinai žalia!

Nukelta į 4 psl.

Sveiki, sulaukę

Velykų švenčių!

Architektas J. Mulokas ir dail. Vyt. Jonynas. Pirmasis (iš kairės) parengė lietuviško stiliaus bažnyčios projektą, o antrasis - altorių ir vitražus.
J. N. Tysliavos nuotrauka

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

Kai keliauju — nerašau, kai rašau — nekeliuju. Taip galėčiau trumpai patelinti savo "iškritimą" jau net iš kelių, pagrečiau, Vieniybės nr. nuo pat vėlonio Juozo Tysliavos atminčiai akademijos ir metinio Vieniybės koncerto kovo mėn. pradžioje, Brooklyne, N. Y. kur nuvykau.

Kai grįžau — kelloinės kvailutys kitą savaitgalį nutrenkė į Meksiką, o dar kitą — į San Francisco. Tų trijų savaitgalių "iškritimas" iš kasdienybės pareikalavo kitų savaitgalių — grįžti į normalų lietuvišką gyvenimą ir... vėl rašyti. O tokiam ilgame kelių savaitžių laiko tarpe mūsų lietuviškame gyvenime buvo gana daug įvykių, pastebėtinų mūsų spaudoje.

Bet pirmą — dar grįžkime į Brooklyną, į Vieniybės namus. Būdavo pirmą, kai nuvažiuoju, plačiai dūris atidarydavo stambai figūra, kiek išdidžios laikysenos ir tono Juozas Tysliava. Ir beveik kiekvieną kartą su tais pačiais žodžiais: "...na, sveiks, Vlada! Gera kad atvažiuoai..." Ir čia pat, jo kablnete, susėdė ant sofos, per valandą — kitą žodžiais apibėgdavome beveik visą lietuviškąjį pasaulį... Juozas Tysliava, anot Antano Valvados, turėjo uždėjus ranką ant lietuviškojo gyvenimo pulso ir todėl jautė jo kvėpavimą... Jis žinojo kas ir kur dedasi mūsų kolonijose, jis pažinojo senuosius ir naujuosius veikėjus, jis žinojo jų pasisekimus ir nesutarimus, jis gyveno jų visų laimėjimais ir nespisėkimais, jis turėjo savo tvirtą pažiūrą bet kuriuo klausimu, bet atyžiai sekė ir kito.

Jei kartais iš kokio rašinio išbraukdavo vieną ar kitą pastebėlę, tai dar nereiškė, kad jos jau būtų palaidotos; jos visada likdavo Juozo Tysliavos atmintyje ir perdirbtos pagal jo formą, dažnai būdavo įpinamos į jo "Dabar" mintis. Tai padaryti — reikia didelio sugebėjimo. Ne be reikalo ir čia apie Juozą Tysliavą buvo, va, štai kaip atsiliepa: "sakoma, kad nieko nėra nepakelčiamo. Bet Juozo Tysliavos mirtis parodė, kad jis kaip žurnalistas, redaktorius — yra nepakelčiamas".

O kaip dabar? Dabar — moterys... Juozo Tysliavos nebėra ir su tuo reikia apsi-

prasti, nežiūrėti, kad Vieniybės namus dar tebegaubia gėdulo šešėlis. Dabar moterys... Bet ir joms reikia atiduoti kreditą už gana drąsų žingsnį — tai, kad sušaukė bendradarbių pasitarimą, apie kurį jau senai galvojo dar ir vėlonis Juozas Tysliava. Bet moterys tai padarė — net gana plačiu mastu, išsikalbėjome, išsiaiškino, kiek tai duos Vienibei ir vienybėčiams naudos — pamatysime. Dabar gi — moterys...

NAUJA LB LOS ANGELES APYLINKĖS VALDYBA

O čia namuose, Los Angeles lietuviškoje kolonijoje, man besibastant nuo Brooklyno iki San Francisco, gyvenimas nuėjo savo keliu ir davė ar parengė štai kokius įvykius. Pirmiausia — jau senokai išrinkta Lietuvos Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis, kurių svarbiausios atiteko: pirmininko — Ant. Skirliui ir sekr. — Daliai Karaliūtei.

Senai rinktų atstovų "suvažiavime" išrinkta ir Bendruomenės Apygardos valdyba, mažai ką sudėtimi pakeitusi iki tol buvusią ir sėkmės organizavime neturėjusią valdybą: su pirmininku Liaudanskū (kuris ir dabar liko pirmininku), naujai į valdybą įėjo Ign. Medžiukas — sekr. ir iš senosios valdybos M. Atukienė — išdininkė.

LITUVAI DEMOKRATAI

Lietuvių Demokratų klubo valdyba buvo susirinkusi posėdyje, kuriame dalyvavo ir visa eilė kitų asmenų, aptarti lietuvių demokratų veiklos pagyvinti. Išsikalbėjus nutarta šaukti platesnio masto susirinkimą, į kurį bus pakviesti ir Kalifornijos demokratų veikėjai, tiek amerikiečiai, tiek ir lietuviai. Be to, aptarta ir lietuvių demokratų pikniko rengimas.

Demokratų klubas pasiuntė prezidentui Kennedy padėką už lietuvių delegacijos priėmimą Vasario 16-tosios proga.

LITERATŪROS VAKARAS

Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro (taip čia va-

dinami Lietuvių Namai) direktorių taryba balandžio 14 d. tuose namuose surengė literatūros vakarą, kuriame savo kurinius skaitė: rašytojai J. Gliuda, J. Švaisas, A. Mironas, A. Gustaitis, J. Tininis ir poetas R. Dapšienė, Z. Balvočienė, D. Mitkienė, Pr. Visvydas, Alf. Gričiūnas kūrė skaitė Violeta Mitkutė.

Publikos — pilna salė. Vakaru vadovavo J. Tininis. Po vakaro — programos dalyviams buvo surengta kavutė, kurioje dalyvavo ir keli svečiai. Jos metu rengėjų vardu programos dalyviams padėkojo J. Andrius, o turbūt didžiulios publikos nuotakas bus atspėjęs B. Brazdžionis pareikšdamas: "...į šį vakarą atvykau pasiklausyti ir pasigėrėti — ir tai radau..."

Labai vašingos šeimininkės vaidmenį gerai atliko ponia Sakalauskienė.

Prie kavutės kalbų ir pašnekėsių buvo girdėti pageidavimų — daugiau literatūros vakarų.

MINĖS KAUNO U-TO 40 METŲ SUKAKTĮ

Los Angeles lietuvių skautai akademikai, ateitininkai sendraugiai ir kt. balandžio 29 d. parapiljos salėje rengia Kauno universiteto 40 metų sukakties minėjimą.

ŠOKIŲ TEATRO VAKARAS

Gegužės mėn. 6 d. 8 val. vak. Assistance League Playhouse, 1367 No. St. Andrews Pl., Lietuvių Šokio Teatras rengia pirmąjį, čia tokio pobūdžio, šokio vakarą, kurio programoje bus klasikiniai, charakteringi, išraiškos, modernūs, tautiniai ir kt. šokiai. Dalyvauja mūsų kolonijos jaunosios žvaigždės ir Jaunučio Puodžiūno baleto studijos mokiniai.

Tai pirmas šios rūšies ir visai naujas mūsų kolonijos gyvenime kultūrinis pasireiškimas, kuriuo jau dabar plačiai domimasi.

ALTO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Ir... nuo meno į "politiką" — pastabos vertas ALTO Los Angeles skyriaus atstovų su-

HARTFORDAS LAUKIA VAIDINIMO

Hartfordo lietuviai laukia nepaprastos staigmenos — komedijos "Mokyklos draugai" vaidinimo gegužės 5 d. Liet. klubo salėje. Laukia žymaus liet. aktoriaus — režisoriaus Vitalio Žukausko ir jo režisuojamo pastatymo.

Senosios kartos Amerikos lietuviai praeityje matė daug

sirinkimas, įvykęs Lietuvių Namuose balandžio 15 d.

Išrinkta "nauja" skyriaus valdyba: pirmininku inž. J. Jodelė nariais — J. Kojelis, arch. Arbas, A. Petrauskas, A. Skirius, A. Devenienė, K. Liaudanskas. Ši valdyba yra tik tiek nauja, kad nauju nariu į ją įėjo A. Devenienė, vietoj iki šiol buvusio L. Valiuo.

Revizijos komisija — J. Ažuolaitis, P. Pamataitis, V. Pažiūra. Skyrius praėjusiais veiklos metais turėjo 1070,51 dol. pajamų, iš kurių 909,75 dol. sudarė Vasario 16-tosios minėjimo aukos. Kasoje belikę vos trys šimtai dolerių, nežiūrėti, kad ALTO centrui iš jų pajamų dar nepaslysta nieko. Frontininkų balsų daugumai nulėmus — padarytas nutarimas, kad iš likusių pinigų ALTO centrui nieko nesistų iki kito visuotinio susirinkimo, bet 100 dolerių nutarta skirti Kuchel-Lipscomb Komitetui.

Ilgai sustota ties Al. Dabšio parengta rezoliucija — reikalaujančia versti iš pamatų dabartinį ALTĄ (centrą) ir tučtuojau atsistatydinti vykd. k-to sekr. dr. Grigalį. Rezoliucija paruošta labai nekulturnai, nevykusia ir nerimta forma, dėl kurios pasisakė dauguma kalbėtojų, kad jos formą reiktų keisti. Bet kai priėjo iki balsavimo, po ilgų ginčų, tai ji (frontininkų ir jų "satelitų" balsais) praėjo tokioje formoje, kaip buvo surengta. Prieš balsavo demokratų, Susivienijimo ir Tėvynės Mylėtojų draugijos atstovai. Tautininkų atstovai nuo balsavimo susilaikė.

Aple šią rezoliuciją turėsime progos dar plačiai ir išsamiai pasisakyti — kiek vėliau.

Metiniame Lietuvių Namų akcinės bendrovės susirinkime išrinkta nauja bendrovės direktorių taryba tokios sudėties: J. Uzdavinys, J. Andrius, T. Grikinas, A. Skirius, Vyt. Sakalauskas, J. M. Walenta ir Br. Starkienė.

Revizijos komisijon: I. Medžiukas, A. Dabšys ir J. Mitkus.

grąžių veikalų — dramų ir komedijų, ypač kai akt. Vitkauskas su savo dramos teatru važinėjo po lietuviškas kolonijas. Taip pat matė ir gerėjusį komp. M. Petrausko ir St. Šimkaus operetėmis. Anų laikų vaidinimai nebuvo taip gerai pastatyti kaip dabar, sulaukus iš Lietuvos profesionalų aktorių ir dailininkų. Scenos menė jie daugiau patyrimo turėjo, negu mūsų aktoriai.

Akt. V. Žukauskas gabus ir, kaip mačiau repeticijoje, gerai paruošė Hartfordo liet. vaidintojus. Pati komedija "Mokyklos draugai" L. Fulda (vokiečio) parašyta, tikrai juokinga ir įdomi. Visose scenose vaidinami 3 senberniai, kurie pasižadėjo nieko bendro su moterimis neturėti ir nevesti, bet savo pažadų neišpildė, kiekvienas su moterimis slapta bendravo ir šeimas sukūrė. Vaidina šie asmenys: J. Rakšys, V. Zdanys, P. Simanuskas, V. Trečiokas, Regina Sturbytė, Simanuskienė, Navasaitienė, Šlogerienė ir M. Palubinskas. VMK

Los Angeles Dailių Menų Klubo kovo 31 d. susirinkime keturvėjininkas Juozas Švaisas papasakojo, paskaitė gyvų špudžių apie "keturius vėjus". Išminėjo visus dalyvavusius keturvėjininkus, kurių vadovu buvo K. Binkis.

Dėl anoniminio laiško...

V. S. inicialais pasirašęs asmuo, prisijungdamas \$1 padengti priedo spausdinimo išlaidoms, parašė labai įdomų laišką. Tame laiške jisai pasisako ir dėl pačių S. N. špudžių, dėl filmo ir dėl kitų asmenų nuomonių, Vieniybės skiltyje pareiktų tals klausimais. Kadangi iš principo Vieniybės nededa anoniminų autorių raštų, nežiūrėti, kaip jie būtų geri ir įdomūs, tai V. S. pranešame, kad, galima, ir tuo įdomiu rašiniu negalime pasinaudoti.

LITUVAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokiečiai)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Rochesterio LB choras ir tautinių šokių ratelis, kurie balandžio 28 d. 7 val. koncertuos parapiljos salėje. Chorui vadovauja J. Adomaitis, tautiniams šokiams — St. Ilgūnas. Choro pirmininkas — P. Matukas.

Neseniai Bostone, Mass įvykusi Kaziuko mugė, kuri sutraukė nepaprastai daug dalyvių, kaip matoma iš nuotraukos. R. Bričkaus nuotrauka

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE:

Nepilkas Stasys Pilka

Nepilkas Pilka. Su tokia Mykolo Vaitkaus padaryta Stasio Pilkos charakterizacija tenka sutikti, pasiklausius šio scenos veterano 40 metų darbo sukaktuvinio rečitalio Chicagos Jaunimo Centre balandžio 14 d.

Nedidutė — tik apie 150 sukaktuvininko gerbėjų grupė atstovavo tuos tūkstančius žiūrovų, kurie gerėjosi Stasio Pilkos sukurtais vaidmenimis įvairių kraštų teatrų scenose. Kada sukaktuviniam rečitalyje Stasys Pilka pradėjo interpretuoti pirmąjį vakaro kūrinių — Maironio dramos „Kęstučio mirtis“ prologą, publikoje vyravo šventiška nuotaika ir rimtis. Daugelis klausytojų buvo grąžinti Kanan, kur su artistu Pilka jiems nekartą tekdavo susitikti to miesto salėse.

„Tik širdis viena... pasiliks jauna“ — akcentavo J. Aisčio žodžius poeto eilėraštyje Draugystė. Ir atrodė, kad St. Pilka čia kalba sau ir save gina prieš tuos, kurie mato scenos menininko raukšles veide ir šarma pabaltintus plaukus.

Pirmoji sukaktuvinio rečitalio dalis buvo skirta Maironio kūriniams, kuriuos atliko pats sukaktuvininkas ir solistė Roma Mastienė. Kai kuriems gabalams muzikinį toną suteikė prof. Vladas Jakubėnas. Įdomus buvo Maironio 1927 m. parašytas eilėraščių, kuris spaudos puslapis išvydo tik po poeto mirties — Skausmo Skundas. Kelis kartus sukaktuvininkas įterpė reikšmingų prisiminimų iškarpi iš susitikimų su poetu Maironiu.

Pirmosios dalies pabaigai St. Pilka nusikėlė nuo rimties

laiptų ir su jam prigimtu laisvumu perskaitė Juliaus Kaupo linksmą istoriją. Kaip velnias Juoduodegis blogais keliais nuėjo (Slaptoje Kauno miesto kronikose surašytą pasaką).

Po pertraukos žiūrovai matė tikrąjį Pilką, kada jis pasirodė William Shakespeare Ričardo III veikalo pirmojo veiksmo scenose. Kartu su Elena Blandyte (Lady Anna) ir pasakotoju Juozu Raudoniu sukaktuvininkas išskleidė gal pas kaikuriuos atsiradusias mintis apie Pilkos kūrybinę senatvę. Jaunimo Centro scenoje sukaktuvininkas buvo grakštus, elegantiškas ir jaunatas, ko galėjo pavydėti tik 20 metų amžiaus ribą peržengusieji aktoriai.

Ir antroje dalyje su dainomis, šį kartą iš pasaulinio garso kūrėjų kūrinių, išėjo sol. R. Mastienė, kuri malonia išvaizda ir ryškiai noru tobulėti laimėjo publikos simpatijas.

Beje, St. Pilka čia prisistatė ne vien tik kaip kūrinių interpretuotojas, bet ir kaip kūrėjas: jis paskaitė du gabalus iš savos kūrybos (poezijos). Taip pat klausytojus jis supažindino su amerikiečių poetais: Robert Frost ir Carl Sandberg. Pabaigai iš sukaktuvininko lūpų nuskambėjo St. Santvaro, J. Aisčio ir J. Meko kūriniai.

Po programos, kaip buvo galima laukti — gėlės, sveikinimai, linkėjimai. Žodžiu sukaktuvininką sveikino scenos darbuotojų sąjunga, Kauno baletininkų grupė, Šiaulių meno kuopelė, Gydytojų Korporacija Fraternitas Lituanica (sukaktuvininkas yra studija-

vęs mediciną ir buvęs korporacijos nariu). Gauta dešimtys sveikinimų raštu, kuriuos perskaitė J. Raudonis ir A. Brinka.

Sukakties minėjimas baigtas kavute ir kukliais užkandžiais, kur susirinko sukaktuvininko draugai bei kviestieji svečiai.

Sukakties ruošti komitetą sudarė: K. Bradūnas, A. Brinka, V. Jakubėnas, A. Mackus, dr. Pr. Mažeika, J. Monkutė-Marks, K. Oželis, V. Petravičius, P. Petravičiūtė-Miller, A. Stephens ir P. Tyrulis.

Šia proga buvo išleistos 20 pusl. sukaktuvinis leidinėlis apie St. Pilką, kurį suredavo A. T. Antanaitis. Norisi pacituoti vieną leidinėlio vietą — rež. Ipolito Tvirbuto atsiliepimą apie sukaktuvininką:

„Jisai — džentelmenas scenoje, džentelmenas užkulisiuose, džentelmenas kasdieniniame gyvenime.

Klasika ir salonas — jo repertuaras. Stilingieji kostiumai, frakas — jo dažni sceniniai drabužiai. Spaga, lornetas, monoklis, elegantiška — jo rolių rekvizitas.

Jis neklaidžiojo vaidmenų labirintuose. Drąsiai, spalvingai pateikdavo žiūrovui charakteringiausias bruožus.

Tai, iš tiesų, tas Pilka nepilkas. Toks jis buvo anksčiau, toks yra ir dabar.

Stasys Pilka

A. Dargis, dailininkas iš Rochesterio, atidaro Čurlionio galerijos patalpose parodą balandžio 28 d. Jau atsiuntė 37 meno kūrinius.

Dail. A. Valeška yra pakviestas Conacle vienuolyne, Chicagoje, atlikti skaldyto stiklo vitražus.

Domas Misiulis, chicagietis, buvo nuvykęs į Vilnių septyniom dienom. Misiulis norėjo aplankyti savo gimtąją Papilę, bet gavęs atsakymą, kad ten neleidžiama, tai pas jį į Vilnių suvažiavę giminės, motina keletą dienų buvojo. Buvimo metu jokių nemalonių neturėjęs. Į Chicago grįžęs patenkins.

Kaip ten ištikrųjų yra

Šv. Antano parapijos Cice-roje klebonu yra prel. Ignas Albavičius. Jis, kaip atrodo, yra nuoširdus lietuvis, puikus žmogus, pasižymintis įvairiomis dorybėmis.

Bet mano ir kitų žmonių dėmesį jau seniai atkreipė jo pavardės iškraipymas angliškose laikraščiuose. Štai, po ranka turiu šv. Antano parapijos bažnyčios aprašymą Chicago American laikraštyje (kovo mėn. 27 d. laidoje), kur po įdėta klebono nuotrauka pažymėta „Msgr. Albovicz“. Jeigu tas atsitiktų vieną kartą, būtų galima manyti, kad tai klaida, bet panašių iškraipymų būdavo ir anksčiau.

Yra tokių, kurie prileidžia, jog tai daroma su pačio klebo-

no žinia, kuris amerikiečiams gal nenori prisistatyti su lietuviškiau skambančia pavarde. Kiek girdėjau, daugelis parapiečių tai pastebėjo ir todėl nerimauja, nors nežino, kaip čia iš tikrųjų yra. Sako: nejaugi pavardės suslavinimas yra pageldaujamas bažnytinės vadovybės, ar čia paprastas nesupratimas?

Kaip gražu, jog ir aukščiau minėtame rašinyje (Chicago American laikraštyje) buvo įdėtos kitos lietuviškos pavardės, susijusios su šv. Antano parapija — arkivysk. Matulevičius, kun. Ežerskis, J. Vaičiūnas. Atrodo, kad tas laikraštis sugeba „išspeilinti“ ir lietuviškas pavardes, tik gal nevisas. E. Š.

J. ir K. Stirbiai su vaikais atvyko iš Naujosios Zelandijos ir apsigyveno Chicagoje. Jie N. Zelandijoje išgyveno 10 metų.

Dail. A. Rūkstelė ruošia meno mokyklos - akademijos oficialų atidarymą.

[sisteigė komitetas pastatyti lietuviškam kryžiui Portlande. Iniciatorius Valerijonas Šimkus.

Vet. Gyd. D-jos valdybą sudaro: J. Motiejūnas - pirm., V. Bagdomas - sek. ir L. Kriauceliūnas - narys.

Aleksandryno II tomą Kultūros Fondas jau atidavė spausdinama Morkūno spaustuvėje.

Karolė Pazėraitė-Kaseliūnienė, rasytoja, iš Kolumbijos atvyko į Chicago puselį metų.

Juozas Kazanauskas, Mutual Federal Savings bendrovės valdytojas, atšventė 30 metų darbo sukaktį.

SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Musų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.
36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE
JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. Copyright, 1962

MES

Atkelta iš 1 psl.

Žvilgtelkime į mūsų kaimynus Pabaltijy — estus, išsivietino, sakoma, 65,000, kurių daugiausia (22,000) apsigyveno Švedijoje. Kituose Europos kraštuose gyvena 8,000, o 35,000 gyvena Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kitur. Pirmiesiems 1943 m. atvykus, Švedijoje susidarė Estų Tautinis Komitetas. Pabaltijos kraštų inkorporavimą Sovietijon Švedija pripažino 1940 m., bet Komitetui leido plačiai veikti, aprūpinant visus atbėgančiųjų reikalus. Politinei veiklai 1947 m. partijų koalicijos pagrindu susidarė Estų Tautinė Taryba, kuri reikale pasiūnčia laisvojo pasaulio vyriausybėms atitinkamus memorandumus. 1946 m. įkurtas Tautinis Fondas, turįs iki 2,000 pastovių rėmėjų. Faktinai tai Estų Informacijos Biuras, leidžiąs mėnesinį Behind the Iron Curtain, kur paskelbiama tik griežtai patikrintos žinios, kas iš tikrųjų dedasi okupuotoje Estijoje. Su latvių panašiu fondu bendradarbiaujant, leidžiama periodinis biuletenis švedų, vokiečių ir anglų kalbomis, kuris siuntinėjamas spaudai, radijo stotims ir Pabaltijo-Sovietijos santykių tyrėjams. Švedų spaudoje 1961 m. paskelbta 395 straipsniai Pabaltijo kraštų reikalais. Viso Švedijoje veikia 167 estų organizacijos.

Kiek Lietuvoje dabar būtų gyventojų, jei mūsų tėvynė nebūtų po 1940 m. išgyvenusi dvi sovietų, vieną nacių okupaciją? Klausimui spręsti, pradžia turime nepriklausomos Lietuvos patikimą statistiką — 2,879,000 gyv. (be Klaipėdos krašto). Gale susiduriame su ne tokiu patikimu rusų pravestuoju 1959 m. cenzu — 2,711,000 (su Klaipėdos kraštu). Tai paryškina prof. A. N. Tarulio straipsnis "A Heavy Population Loss in Lithuania" (Žurnale Journal of Central European Affairs, sausio nr.). Jis pateikia savo spėliojimus ir išvadas greta ankščiau žinomų prof. K. Pakšto ir daugelio kitų. Istorijos klausimais spėliojantieji išvedžiojimai "Kas būtų nutikę, jei tas ir tas nebūtų nutikę", pilnai teisėti, bet primena amerikietišką ratelį "Button, button, who'se got the button?"

Nė rusai, nė naciai nenusiplaus pralieto lietuvių kraujo, ar genocidu išžudytųjų. Jei ir pavyktų skaičiai neginčijamu tikslumu nustatyti, pasiliksimė, vistiek, su sprendimu: kas toliau? Prof. Tarulis čia pesimistas: "Not only is the real natural increase in Lithuania now much lower than before World War II, but the population consists of elderly people, with its cream taken off." Mielojo profesoriaus mintį iki logiško galo išvedus — lietuvių tautos gyvybė jau kape. Liko tik seniai ir vaikai. Kažin, ar tai jie ir sukūrė tas 44,000 naujų šeimų, kurias rusų tvarkomas Lietuvos Statistikos Biuras suskaitė 1961 m.?

N. Y. Times bendradarbis Genevoje mano, mūsų valstybės sekretorius Rusk ir sovietų Gromyko išsiskyrė vienbalsiai sutarę, kad Berlyno atžvilgiu susitarimo nebus. Maskva per dvejus metus siekė Vakarus palenkti jos "bėdų" klausyti: kad greta gerovė ir laisvė klestinčios demokratinės Vakarų Vokietijos skursta ir vargsta Maskvos gizelio Ulbrichto "demokratinė" Rytų Vokietija. Jos talentų bėgimą į Vakarus Chruščevas sustabdė mūro siena, bet tolimesni žygiai kvepią atviru karu su Vakaraus. Tokiu būdu, bendradarbis sako, nors Berlyno atžvilgiu iš tikrųjų nieko nenutarta, pagrindinės nuotaukos gal šiek tiek pakitė. Apie šitokį pakitimą abi pusės betgi laikosi patarlės: tyla gera byla. Todėl nieko atvirai ir nepasipasa-koja.

Dirvos redaktoriai: vienas atstatytas, o kitas prisistato...

Balys Gaidžiūnas, buvęs Dirvos redaktorius, kuris savo vedamuosiuose rašydavo, kad tai "suvisuomenintas" laikraštis, tuo pačiu norėdamas pašiepti leidinius, kurie, kaip Amerikoje priimta, leidžiami privačia iniciatyva, dabar turėjo progos patirti kaip jo darbas įvertino to "suvisuomeninto" laikraščio leidėjai.

S, m. kovo 26 d. jam buvo įteiktas raštas, kad jis atleidžiamas iš redaktoriaus pareigų ir "per puspenktos dienos" turįs visas pareigas perduoti naujam redaktoriui.

Vilties Draugijos pirmininkas dr. V. Ramanauskas įteikęs tą raštą, netgi neleides B. Gaidžiūnui atsisveikinti su bendradarbiais ir skaitytojais Dirvoje, kurią jis redagavo apie dvyliką metų.

B. Gaidžiūnas todėl turėjo kreiptis į kitą laikraštį, kad paskelbtų jo laišką, kuriame tarp kitko jis nusiskundžia:

"Vilties Draugijos pirmininkas V. Ramanauskas dviem atvejais man įkalbinėjo, kad gražiau atrodytų prieš skaitytojus, ir man geriau būtų, jei į Dirvą būtų parašoma, jog aš išvykstu atostogų ir po jų į darbą neberišiu.

Toks melavimas mane įžeidžia. Pranešime turi būti taip parašyta, kaip parašyta ir man įteiktame atleidimo rašte. Jei Valdyba nesudrebėjo tokį atleidimą priimdama, ji neturi bijotis jo viešo paskelbimo ir po to būsimo reakcijos."

Savo laiške Balys Gaidžiūnas primena, kad "vienas iš dešimties Dievo įsakymų mus moko nemeluoti..."

Tai gi, Balys Gaidžiūnas tuo nori pasakyti, kad jo buvusieji viršininkai meluoja...

Naujasis Dirvos redaktorius Jonas Čiuberkis, tuo tarpu, Naujienoms ir Draugui save prisistato su nauju fasonu.

Dr. P. Grigaičiui jis taip rašo: "... man skirta didelė garbė prisistatyti Tamstai, Pone Redaktoriau, kaip naujai paskirtam Dirvos redaktoriui."

Toliau savo laiške J. Čiuberkis Naujienų redaktoriui reiškia pagarbą už nuveiktus darbus lietuviškosios išlėvijos baruose, linkėdamas jam sėkmės ir toliau.

Dr. P. Grigaitis, laišku atsakydamas naujam Dirvos redaktoriui, irgi palinkėjo sėkmės, ..

Reikia tikėtis, kad J. Čiuberkio redaguojama Dirva pasireikš bent šiokiu tokiu džen-telmeniškumu, jei ir ne tokiu, koks priimtas amerikiečių spaudoje. Iki šiol, deja, jau naujojo redaktoriaus išleistuose Dirvos numeruose, to nematyti...

Pav., Dirva per St. Žymantą savo skiltyse moko Vienybės redaktorių, kaip redaguoti laikraštį. Ar negeriau, jei vietoj eksportavus patarėjus, Dirva pati pasinaudotų St. Žymanto "žurnalistinių" patyrimu?

Nežiūrint visko, ir mes naujam Dirvos redaktoriui linkime sėkmės!

Valė Tysliavienė ir sūnus praneša,

KAD VISI JUOZO TYSLIAVOS RAŠTAI - dar nespausdinti ar atspausdinti leidiniuose, laikraščiuose, periodikoje ar kitur, bus išleisti atskirose rinktinėse.

MES, jo įpėdiniai ir jo literatūrinio palikimo globėjai, įspėjame, kad be mūsų sutikimo bei raštiško leidimo, griežtai draudžiama perspausdinti, cituoti ar kitaip naudoti Juozo Tysliavos raštus, kaip tai negarbingai yra padaręs Štasyas Žyman-tas Dirvoje, pasinaudodamas ištraukomis iš poemos "Lietuva", kuri buvo sukurta autoriui giliai pergyvenant Lietuvoje likusių žmonių kančias.

Valė Tysliavienė ir sūnus Juozas Natangas Tysliava

Skaitytojai apie Vienybės priedą

VIENYBĖS priedas "New Yorkas-Vilnius ir atgal" puikus, Prisedu prie spausdinimo išlaidų.

Vilniaus miestą bei jo apylinkes esu aplankęs daugelį kartų, todėl tame priede esančios nuotraukos lyg dar kartą nuvedė mane į tą mūsų seną, bet kiekvienam lietuviui brangų miestą. Man, kaip žemaičiui, žinoma, būtų dar maloniau buvę matyti nuotraukas bei aprašymus iš šilandienės Žemaitijos, bet Vilniaus bei jo apylinkių aprašymas man priminė ne tik vilniečius, bet visus lietuvius, gyvenančius savo, nors ir pavergtoje, tėvynėje.

Galia, kad kai kurie asmenys už tai puolė VIENYBĖ bei jos redaktorę. Netiklu, kad laisvas lietuvis, gyvendamas svetingame krašte ir aplankydamas savo pavergtus tautiečius bei gimines pavergtoje Lietuvoje, tuo pasitarnauja okupantui.

Tiklu, kad laisvas lietuvis, ignoruodamas bei nutraukdamas ryšius su pavergtu, bet turinčiu viltį vėl būti laisvu, broliu tėvynėje, kaip tik padeda okupantui įgyvendinti jo siekimus.

STASYS MAZILIUS
Cambria Hts., L.I., N.Y.

...Čia siunčiu už tą puikų priedą apie Lietuvą. Tikrai buvo įdomu pasiskaityti.

ALDONA MAURUTIENĖ
Cleveland, Ohio

Priedas: 2 dol. — vienas už atsiųstą, kitas už prašomą "New Yorkas-Vilnius ir atgal".

A. IGAS
Brooklyn, N. Y.

...Siunčiu \$1 už "New Yorkas-Vilnius ir atgal". Dėkavoju Salomėjai Narkėliūnaitėi už jos aprašymus, kuriuos net du kartus perskaičiau. Linkiu jai geros darbuotės, sveikatos ir laimingo gyvenimo ateityje.

JUOZAS MAČIULIS
Woodbury, Conn.

...Aš atsiėmu, buvo paraginimas prisųsti \$1 už S.

Narkėliūnaitės parašytą priedą. Be to, negalėdamas asmeniškai dalyvauti Vienybės koncerte ir akademijoje, šia proga siunčiu bent bilieto kainą ir prisidedu prie spausdinimo išlaidų už priedą.

DR. P. LEHECKIS

Southside Hospital
Bay Shore, N. Y.

SENTIMENTINIS REPORTAŽAS

J. GOBIS, Los Angeles, Cal.

Vienybė savo "antrąja dailimi" išleido Salomėjos Narkėliūnaitės keltinės įspū-džių aprašymą "New Yorkas-Vilnius ir atgal", fragmentais spausdintą Kanados Tėviškės Žiburiuose.

Savo įspūdžius bei pergyvenimus Narkėliūnaitė aprašo objektyviai, lyg fotografuodama gyvenimą.

Kas plačiau su Lietuva susirašinėja, tam aišku, kad S. N. teisingai valzduoja gyvenimą Lietuvoje; košmariniai laikai yra praėję ir jų prisiminimai yra nublukę, netekę aštraus aktualumo žmonių sąmonėje.

Narkėliūnaitės aprašymo objektyvume yra daug sentimentalinio subjektyvumo, daug širdies, daug lietuviško patriotizmo, tad, skaitant jos reportažą, lietuviui skaitytoju spontaniškai kyla noras skristi į Lietuvą ir pasimatyti su artimaisiais.

S. N. tarsi konkretizuoja visą Lietuvą savo artimuosiuose, savo gimtajame kaime, savo mylimame Vilniaus mieste.

Tėvynė — tai pirmiausia yra savo tautos žmonės; tėvynės meilė tai pirmiausia yra savo tautiečių meilė, ir tik antrąje vietoje ji yra savo gimtojo krašto gamtos ir istorinių paminklų meilė.

Nutautimas tai visų pirma yra atšalimas savo tautai, o tautai vyksta tada, kai emigrantas savo noru ar politinių aplinkybių verčiamas nutraukia visus ryšius su savo tauta jos metropolijoje, tad mūsų atveju susirašinėjimas su lietuviškas Lietuvos lankymas yra gera psichologinė priemonė lietuvių bei išlaikyti, gyvenant už Lietuvos ribų.

Lietuvos aplankymas yra savo patriotiško sentimentato atšviežinimas. Tokia būseną, kai emigranto niekas neberiša su gimtuoju kraštu, kai gimtajame krašte jau nėra nė vieno artimo ar net pažįstamo žmogaus, yra savo tėvynės dekonkretizavimas; tokia būseną tėvynę abstraktina, o abstraktiškai tėvynę sunku išlaikyti konkrety sentimentą.

Nukelta į 5 psl.

Valteris Banaitis tarp New Yorko lietuvių. Nuotraukoje (iš k. l. d.) dailininkas P. Osmolskis, Vienybės leidėja V. Tysliavienė, Pranė Lapienė, Valteris Banaitis, Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir dr. Kostas Jurgėla.
J. N. Tysliavos nuotraukos

VALTERIS BANAITIS NEW YORKE

Praeitą šeštadienį Valteris Banaitis pasakė savo paskutinę kalbą Amerikos lietuviams apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Tai buvo bal. 14 d., šeštadienį, Carnegie Endowment International Center patalpose New Yorke. Banaičio paskaitą ir paskui jo išleistuvių pobūvį rengė ALTS Rytų apygarda ir JAV LB New Yorko ir New Jersey apygardos, bet žmonių galėjo būti daugiau. Valteris Banaitis labai efektingas kalbėtojas ir daug idomosios statistinės informacijos klausytojams perdavė apie nūdienę Lietuvą.

Po paskaitos buvo klausimai. Valteris Banaitis visiems aiškiai ir konkrečiai atsakė į visus užklausimus. Trumpiausias ir galbūt idomiausias jo atsakymas buvo, kai kažkas paklausė nuomonės dėl audiencijos pas prezidentą Kennedy, apie kurią mūsų spaudoje tiek daug prirašyta. Valteris Banaitis atsakė paprastai ir trumpai:

"Prezidentas Kennedy priėmė lietuvių delegaciją..."
Tai viskas, kas ir mums apie tai belleka sakyti.

Dalis publikos Valterio Banaičio paskaitoje praeitą šeštadienį, bal. 14 d. New Yorke.

VIENYBĖ

PART IVO - 1962 m. numeris 12 - ANTRAS DALIS

NEW YORKAS - VILNIUS IR ATGAL

Salomėja Narkėliūnaitė

NELYGINANT SAPNAS...

Užtat, kad juo daugiau kalbame, tuo daugiau New Yorko girdime, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...
...dabar, kaip ir Vilniuje, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...
...dabar, kaip ir Vilniuje, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...
...dabar, kaip ir Vilniuje, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...
...dabar, kaip ir Vilniuje, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...

...dabar, kaip ir Vilniuje, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...

...dabar, kaip ir Vilniuje, tarsi ir tikrai esime, kaip ir Vilniuje. Tačiau, kaip sakoma, kad ne žmogus, bet dievas...

Vienybės redaktorės Salomėjos Narkėliūnaitės parašytus išpuodžius iš jos apsilankymo Lietuvoje 1961 m. vasarą užsisako ne tik lietuviai Amerikoje, bet ir iš viso pasaulio: Pietų Amerikos, Australijos, Anglijos, Vokietijos, net ir Japonijos. Už tai turėtume būti dėkingi visai lietuviškai spaudai, kad taip plačiai išreklamavo Vienybės vasario 9 d. išleistą priedą - S. Narkėliūnaitės "New Yorkas - Vilnius ir atgal", teigiama ar neigiamai tą laidą įvertindami.

Dabar pranešame, kad šiomis dienomis atspausdinome papildomai to priedo. Norintieji jį gali gauti Vienybėje, 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Kaina 1 dol.

Iš praeities dokumentų

Vytautas Širvydas

ANGLIJA IR LIETUVA

Praėjusių metų pabaigoje Anglijos vyriausybė išleido XI tomą Documents on British Policy, 1919-1939, kuris apima anglų diplomatijos santykius su Lenkija ir Pabaltij

SENTIMENTIS RAPORTAŽAS

Atkelta iš 4 psl.

S. N. reportažas sudaro lyg pakaitalą tam lietuviai, kuris negali Lietuvos aplankyti; jis perkelia lietuvio skaitytojo vaizduotę į Lietuvą, lyg užkrečia jo širdį konkrečiai meile Lietuvai ir joje gyvenantiems lietuviams.

Visai suprantama, kodėl S. N. aprašyme nėra nei kovos, nei keiksmų, nei neapykantos dabartiniam režimui; jį džiaugiasi pamačius savo gimines, draugus, išgirdus lietuviškai kalbančias žmones savo gimtajame krašte; jį užmiršta pagalvoti apie savo tautiečių politinę bei partinę poziciją ir į kiekvieną lietuvių žiūri draugiškomis akimis. Bet kyla klausimas, ar toks sentimentas būtų pastovus, jei, pvz., S. Narkėliūnaitė repatrijuotų į dabartinę Lietuvą?

Ar tokie atveju toks pozityvus sentimentas būtų permanentiškas, ar jį nepasigęstų sąžinės ir kitų laisvųjų bei teisų ir nepasigęstų New Yorko? Reportažas parašytas lietuviško patriotizmo ekstazėje, bet, suprantama, ekstazė - tai ne kasdienybė...

klausimą Anglijos pareiškimas buvo padarytas 1919 m. rugsėjo 25 d. (Paskelbtas Tome III, nr. 445). Pabaltijo valstybėms tada buvo pranešta, kad de jure pripažinimu Anglija turinti eiti santarvėje su kitais savo talkininkais, Klausimas taip ir pasiliko pakibęs ore, nes buvo manoma, kad nebūtų pageidautina šias naujas valstybes pilnai pripažinti, ligi yra vilties Rusijai netolimoje ateityje atsistatyti nebolševikų vadovybėje, kada jos vėl būtų įsiurbtos Didrusijon, Nepaisant to, nuo pat pradžių alijantai suprato, kad nederava varžyti nacionalizmo augimo šiose valstybėse. Todėl iki šių dienų buvo einama tiek toli, kiek galima pabaltiečių siekimus patenkinti, tuo pačiu neatstumiant rusų, rimtu nedalomos Rusijos dogmato pažeidimu. Kompromiso visgi nepasiekta, ir Kolčako nota, kuri ją apipavidalino, taip ir liko popierėje.

De facto Anglija pirmiausia pripažino Estiją, po to Latviją, vėliausiai Lietuvą. Su pilnu de jure pripažinimu, tačiau, buvo delsiama, nes gavintasi viltimi, kad bolševikai Rusijoje išnyks, o jų vietoje atsirasianti "nauja" Rusija, kuriai Pabaltijo kraštai "teisėtai" vėl sugrįžtų. Šiuo atveju įdomus anglų užsienio ministerijos štabo nario J.D. Gregory birželio 10 d. paruoštas memorandumas Estijos, Latvijos ir Lietuvos de jure pripažinimo klausimu. Memorandumą anglų užsienio ministras Lordas Curzonas pasiuntė Paryžiuon anglų atstovui Lordui Derby, kuris atstovavo Angliją Taikos Konferencijai Tarybai. Gregory rašė:

PABALTIOJŲ PRIPAŽINIMAS DE JURE

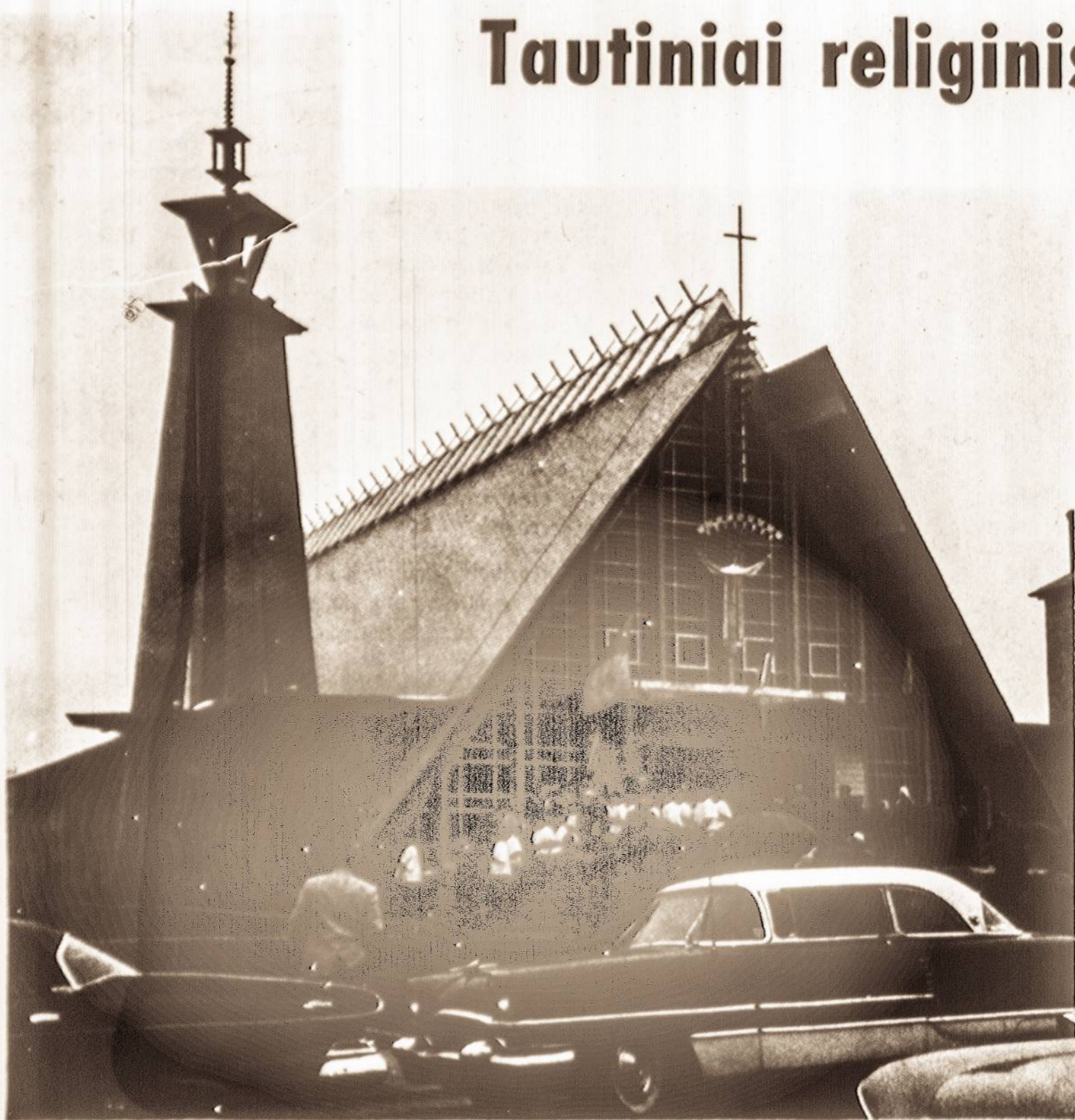
"Pribrendo laikas persvarstyti pilną de jure pripažinimą Estijos, Latvijos ir Lietuvos suvereninėmis, nepriklausomomis valstybėmis. Ikšiam alijantai šių valstybių vyriausybes tepripažino de facto.

Dabar betgi padėtis pagrindiniai pakitėjusi. Kompromiso nenorėjęs didrusiškumo pradas žuvo su Kolčako, Judeničiaus ir Denikino armijomis. Vienintelė gi Rusijoje veikianti vyriausybė - sovietų - sakosi esanti pasirodusi pripažinti politinę nepriklausomybę buvusioms senos rusų imperijos dalims. Jie jau pripažino Estijos nepriklausomybę.

Kiek galima pabaltiečių siekimus patenkinti, tuo pačiu neatstumiant rusų, rimtu nedalomos Rusijos dogmato pažeidimu. Kompromiso visgi nepasiekta, ir Kolčako nota, kuri ją apipavidalino, taip ir liko popierėje.

Nukelta j 8 psl.

Tautiniai religinis paminklas Maspethe

Lietuvių tautiniai religinis paminklas Amerikos žemėje - architekto Jono Muloko suprojektuota, inžinieriaus Kozmo Balkaus išplanuota ir kontraktoriaus Jono Stankaus pastatyta Maspetho lietuvių bažnyčia.

IR LIETUVOJE DOMISI ARCHITEKTO J. MULOKO PROJEKTAIS...

Architekto J. Muloko suprojektuotu lietuviško stiliaus maldos namais Maspethe, domisi ir Lietuvoje. Meno istorikas P. Galaunė viename savo laiške taip rašė:

„... Tamstos ir kitų architektų darbai suteikė man didžiausią malonumą. Architek-

tūra yra mano silpnybė, kadangi ir aš svajoju būti architektu, bet gyvenimo sąlygos neleidžia to pasiekti. Dėl to nauji architektūros reiškiniai, kokiais yra Tamstos darbai, mane labai jaudina...

... Su Tamstos darbais vis supažindinu su vienu kitu rim-

tesniu architektu. Visi žavimės New Yorko kulto pastatu. Labai vykusiai išspręsta jo kompozicija... Prieš šias Tamstos pastangas galima nulenkinti galvas...

Kitame laiške P. Galaunė gyrė arch. J. Muloko sukurtą pro-

stipriausiam New Yorko lietuviybės prietiltyje — Maspethe išdygo tautiniai religiniai paminklas, jungtinis lietuvių dvasininkų, architektų, dailininkų, inžinierių ir parapietėjų darbo vaisius.

Balandžio 15 d., Palmių sekmadienį, Maspetho parapijos naujojoje bažnyčioje įvyko kertinio akmens ir bažnyčios pamatų pašventinimas ir pirmosios iškilmingos šventos mišios, kuriose dalyvavo beveik iš visa parapija.

Šventinimo pareigas atliko pats parapijos klebonas prel. J. Balkūnas. Jisai atlaikė ir mišias, asistuojamas kunigų St. Rallos ir Pr. Bulovo. Pamokslą pasakė Tėvas Leonardas Andriekus, OFM.

Par. klebonas prel. J. Balkūnas, mišių pabaigoje dėko-

damas parapietėiams už talką, jiems pranešė tai, ką jis pats patyrė iš savo vyskupo, ir tai, būtent, kad šiuose maldos namuose lietuvių galės melstis, iki lietuvių bus jų reikalingi ir kad juose savo tikintiesiems patarnaus lietuvių kunigai.

Bažnyčia, kuri jau kaštavo per pusę mil. dol., pradėta statyti 1960 m. rugpjūčio mėn. ir dabar jau galima naudoti, nors dar galutinai neišbaigta.

Lietuviško stiliaus projektą jai parengė architektas Jonas Mulokas, inžinierinį išplanavimą — inž. Kozmas Balkus, o statybos darbus atliko chigagietis kontraktorius Jonas Stankus, Dail. Vytautas Jonynas pasirūpino visu vidaus įrengimu, jų tarpe altoriais ir vitražais.

Erdvioje bažnyčioje yra 640 sėdimų vietų. Naujus elektrinius vargonus jau išmėgino ir prie jų priprato par. vargonininkas Ant. Visminas. Senojoje bažnyčioje bus įrengta susirinkimų salė su 500 sėdimų vietų.

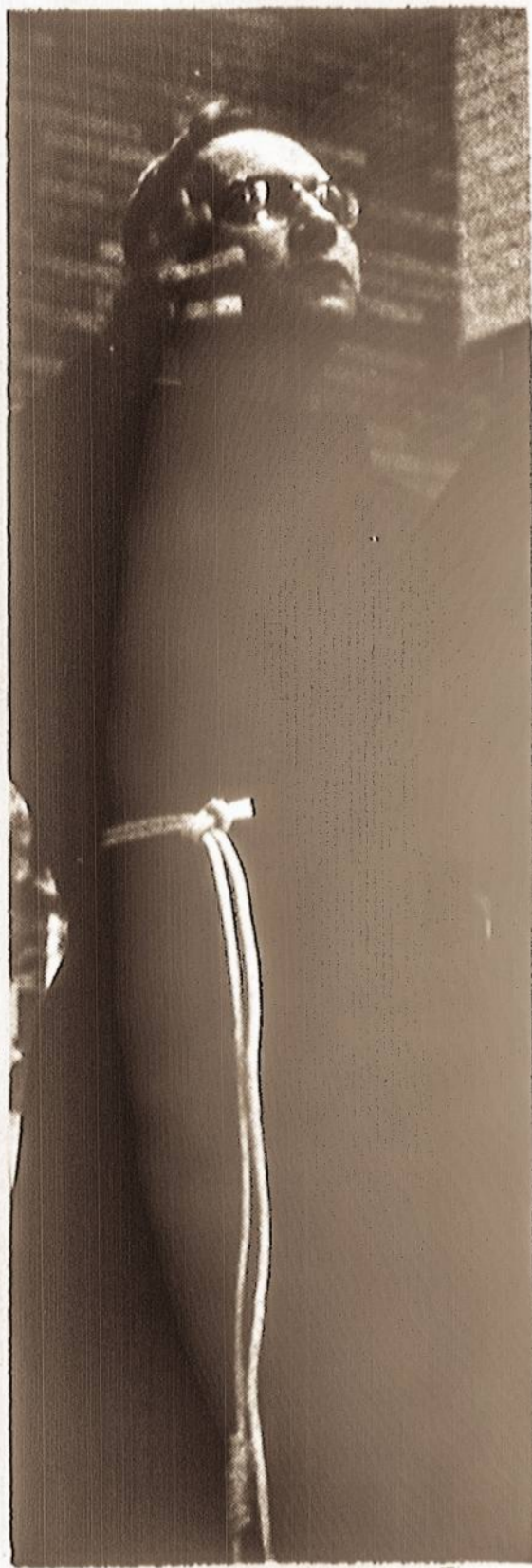
Prie pat naujosios bažnyčios yra graži aikštė, kurioje bus galima pastatyti sumanytą Lietuvos Bendruomenės tautinį paminklą. Jei toks sumanymas prieitų prie įgyvendinimo, jam kliūčių nesama. Prel. Balkūnas paminklui jau yra gavęs savo vyskupo oficialų sutikimą ir užtikrinimą, kad visais laikais lietuvių galės ir turės teisę tuo paminklu naudotis ne tik šio vyskupo ir par. klebono buvimo laikais, bet ir ateityje, jų įpėdiniais atėjus.

Oficialus bažnyčios pašventinimas įvyks gegužės 27 d., dalyvaujant pačiam Brooklyno vyskupui Bryan J. McEntegart.

J. N. Tysliavos nuotraukos

Taip atrodo bažnyčios vidus su dail. Vytauto Jonyno sukurtu altoriumi ir vidaus dekoracijomis.

Tėvas Leonardas Andriekus,
OFM, sako pamokslą.

Gausingai susirinkę lietuviai didžiojoje Maspetho parapijos
šventėje - pirmosiose iškilmingose mišiose Palmų sekmadienį

Vienybėčiai Maspetho parapijos šventėje praeitą sekmadienį.
Iš k. į d.: Nelė Albrecht, Klimienė, M. Diržienė, E. Puodžiuvienė,
V. Tysliavienė, gen. vedėjas rūpinęsis Maspetho maldos
namų statyba Erwin Balzereit ir K. Puodžius.

PAVASARIS

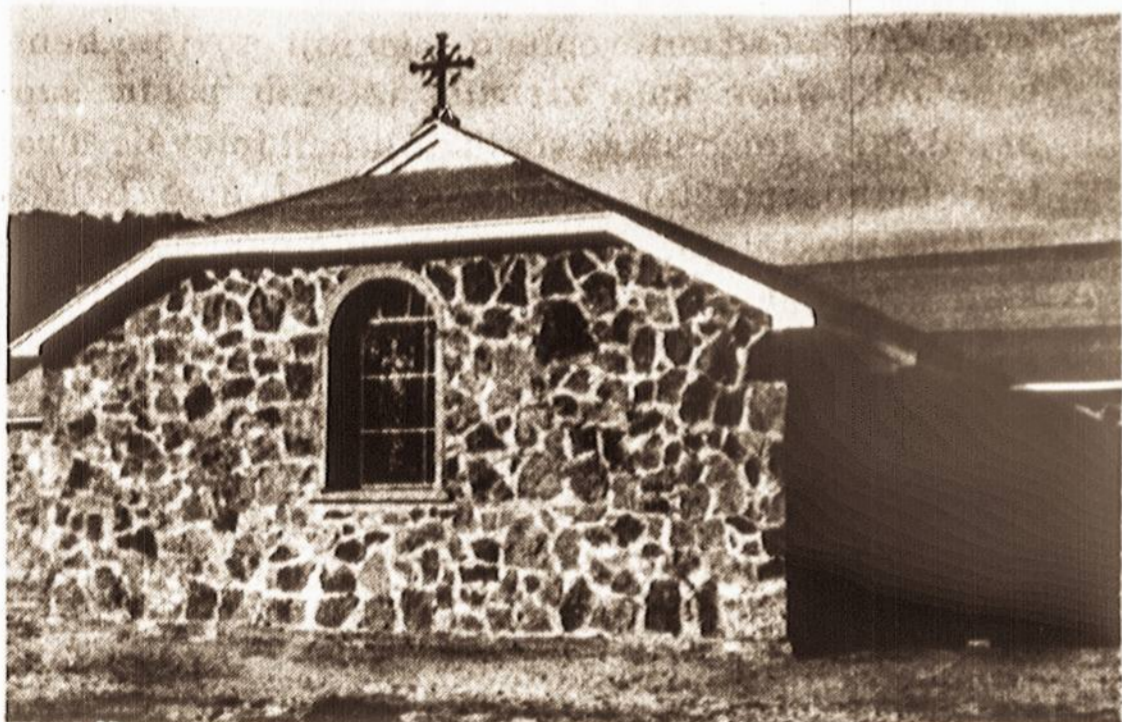
PASKŪTINĖ balandžio diena klojosi lovą — —
Debesų girios, apvirtusios, siūbavo vakaruos.
Dangaus kepalą, išakijusį žvaigždėmis,
Naktis štai prariekė mėnesienos peiliu.

Ne laukinių arklių kaimenė žvengia prerijose,
Ne patvinus Mississippi nešasi miestus — —
Malūnas, pietvakario vėjo pučiamas, iškilo Kristum,
Malūnas mala miltus kitoje planetoje — —

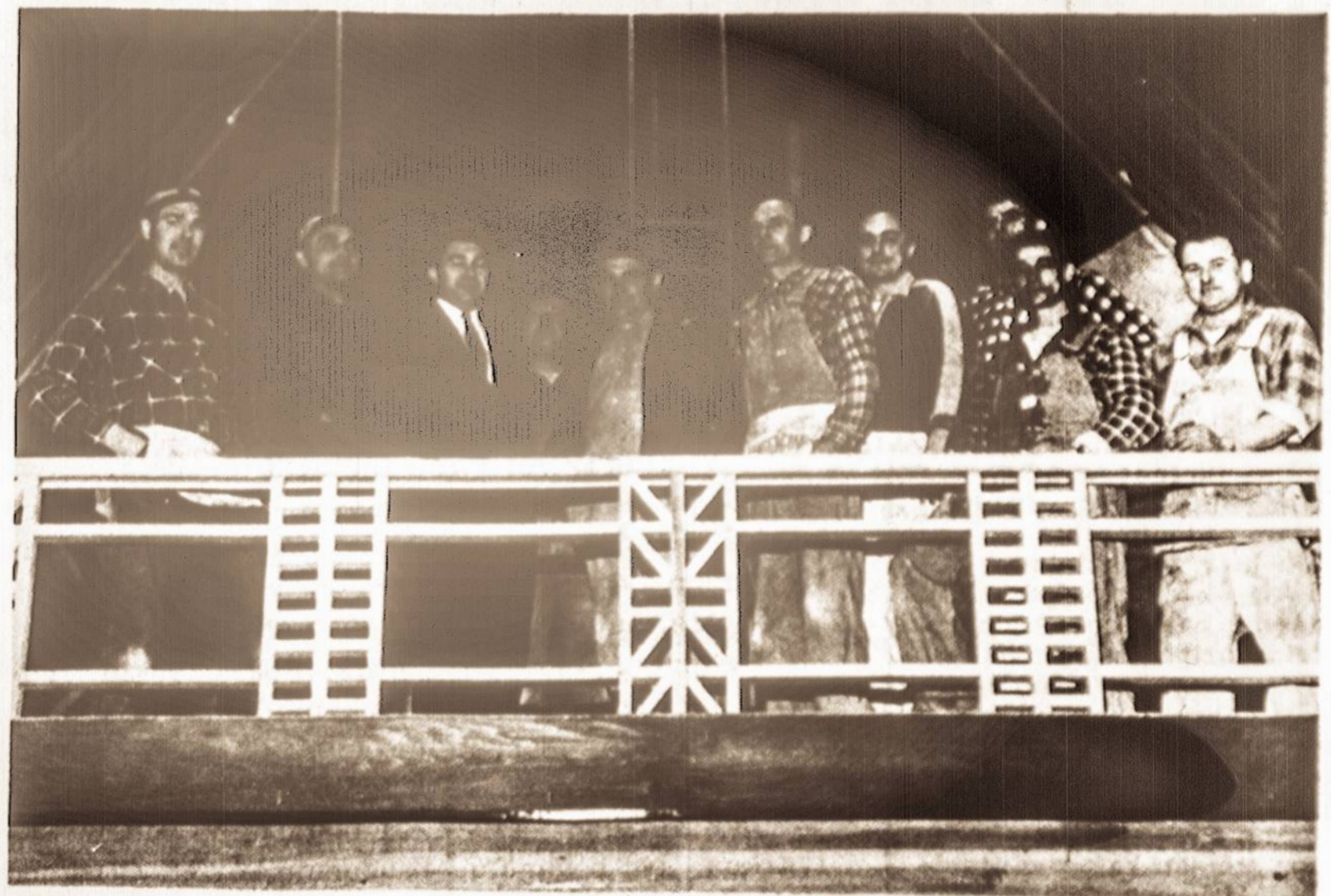
Tylos koštuvu iškošęs paukščių giesmes,
Dar prieš gaidgystę pavasario perkūnas atsilieps:
— Kad paukščiai garbintų mane, kaip viešpatį,
Kurio įsakymu žemė dreba nuo ryto iki vakaro.

JUOZAS TYSLIAVA

*

Ir Korėjoje pastatyta lietuviško stiliaus bažnyčia, kurios pro-
jektą sukūrė ten buvęs JAV lietuvis, kareivis Rūbas iš Chica-
gos, archt. J. Muloko mokinyš.

Vyrai iš Chicagos, kurie pastatė Maspetho lietuvių bažnyčią: iš k. į d. Juozas Zub-
rickas, Adolfas Lietuvnickas, kontraktorius Jonas Štankus, Julius Jurevičius, gen.
vedėjas Erwin Balzereit, Sergejus Gadliauskas, Vytautas Lukas, Romas, Libus,
Hans Peisker ir Kazys Gabriševičius.

Anglija ir Lietuva

Atkelta iš 5 psl.

somybę, apsaugodami ir savo prekybinius interesus.

Estija pirmoji pasirašė taikos sutartį su Maskva. Aiškiai linksta pripažinti ir Latvijos bei Lietuvos nepriklausomybes. Todėl alijantai iš dabartinės rusų vyriausybės, turbūt, nesusilaukė pasipriešinimo, jei kalbamas tris valstybės ir pripažintų. Rusų akimis juk tai, kaip su Suomija ir Lenkija. Jei alijantai negavo protestų šias pripažindami, neturėtų jų susilaukti ir dėl Pabaltijo valstybių.

Tiesa, pakiltų balsai, būk sovietai tik pereinas dalykas Rusijos istorijoje. Susikūrus nesovietinei vyriausybei, pirmas tokios valdžios žingsnis būtų nepripažinti pirmtakūnės darbų, ypač tų, kurie pažėdė tautos garbę, pripažįstant senos imperijos skaldymą. Rusų atgijimu tikintieji sako, kad su Suomijos ir Lenkijos atskilimu Rusija gali sutikti, bet ne su atkirtimu kelio į šiaurinę jūrą. Todėl nepriklausomybę, nerusiškų valstybių buvimas ant šio kelio nebūtų pakęstas.

Argumentai, aišku, reikia kreipti didžiausio dėmesio, bet iš tikrųjų ji teremla spėliojimas, kad atgijusi Rusija bus 1917 metų Rusija. Į tokį būsimos Rusijos rėmelį plautų politinio pavidalo klausimą sprauti nederą. Mūsų laikotarpio sukrėtimą Rusijoje kursto socializmas ir nacionalizmas. Šios srovės rungiasi visu senos rusų imperijos plotu. Klekvienu laimėjo savo srityje: Rusijoje bolševizmas, nerusų dalyse — nacionalizmas. Laikrodį atgal atsukti jau per vėlu.

Pranašauti nesaugu, bet galima sakyti, kad Rusijoje socialistinis bolševizmas, o nerusiškose dalyse nacionalizmas pasiliks, nors, gali būti, ne dabartiniu pavidalu. Šiems pradams savose vietose įsigyvenus ir įsistiprinus, jos, jei norės gyventi, neišvengiamai turės surasti kompromisą.

Ir komunizmas ir nacionalizmas turės sparnus prikirpti, tiek savo sveikatai, tiek abiejų naudai. Dabartiniai Pabaltijo vadai čia nenumato didelių kliūčių. Pabaltijo valstybės gerai žino savo ir kaimyno gyvenimo sąlygas ir puikiai supranta, kad proga nepriklausomai gyventi ankštai susieta su Rusijos ekonomine laisve. Juk čia didelis, nuo Lenkijos iki Uralų kraštas, sudaręs tartum vieną bendrą ekonominį vienetą. Visų gerovė pareina nuo šio fakto supratimo. Todėl laikui bėgant, sudėtinės senosios imperijos dalys bus priverstos vėl suėti, bet šį kartą tik į griežtai sutvarkytą ekonominę federaciją, su plačiausia politine decentralizacija. Bus ekonominė sąjunga ir kultūrinė nepriklausomybė, pasireiškianti atskiriomis, politiniai suvereninėmis valstybėmis. Čia būtų geriausias užtikrinimas gražiai ateičiai. Plačios apimties taikai Rytuose rimtą darbą atliksime, jei tam padėsime.

De jure pripažinimas nereiškia, kad pripažįstančioji valstybė kokiu nors būdu užtikrina pripažįstamosios nepriklausomybės ir žemių neliečiamybę. Tiesa, Pabaltijo valstybės, pilnai pripažintos, be abejo, tuojau prašysis priimamos į Tautų Sąjungos narius. Būtų apgailėtina prašymą atmesti kaip nuo nepribrendusių, nes tada teisėtai galėtų skystis, kad neduodama globos mažoms ir silpnoms valstybėms, kurios jos ypač reikalingos. Narystė, tiesa, nešų užtikrinimą jų nepriklausomybei ir žemių nelie-

čiamybei — sunkiai apginami dalykai, jei Rusija kada nors pareikalautų prarastųjų buvusių kraštų. Rusus gal galima būtų numalšinti, suteikiant jiems visiškai nevaržomą prekybos laisvę pro visas tris Pabaltijo valstybes.

Pilno pripažinimo nauda daugiopa. Naujas valstybes pastatytų ant tvirtesnių politinių ir ekonominių kojų. Pabrėžintų prekybinius santykius su alijantais, kas padėtų atnaujinti prekybą su Rusija. Estijos atstovas kovo 11 prisiuntė raštą, kuriame išdėstė būtiną pripažinimo reikalą. Sakė, estams rūpi pradėti vidaus atstatymą ir prekybą su užsieniu. Pripažinimas būtinas finansų sveikatai ir duotų estams teisių svetur, o užsieniečiui Estijoje. Dabar, kaip prof. Piip rašte pastebi, negali įsitaisyti visu pilnumu pašto, ar gauti savo laivams teisių užsienyje. Negali pasirašyti prekybinių sutarčių. Tokius prašymus sunku atmesti ir išaiškinti, kodėl Suomija ir Lenkija pilnai pripažintos, o Estija ir jos kaimynės — ne.

Ir tarptautiniu atžvilgiu pripažinimas duotų naudos. Alijantai galėtų sėkmingiau negu be pripažinimo tarti žodį, sienas nutiesiant. Šitas dalykas pasistūmėtų pirmyn, ir audringa Rytų Europa aprimty. Ypač pageldatainas Lietuvos pripažinimas, nes būtų suvaržyti imperialistiniai lenkų kėsni ir lietuviai nelinktų pulti vokiečiams į glėbį. Mūsų gaunamomis žiniomis, ji, nesulaukdama Alijantų paramos, yra linkusi tai daryti. Pripažinimas ją sustiprintų derybose su Lenkija ir nekludytų su šia kaip nors apsiungti, jei vėliau nuspręstų, kad toks žingsnis būtų jai naudingas.

Keblus Lietuvos-Lenkijos sienų klausimas yra didžiau-

sia nerimo priežastis šioje Europos dalyje. Mūsų karinių ir diplomatinių misijų pranešimai nuolatos pabrėžia, kad čia daugiausia progų vokiečių militaristams įtaką Lietuvoje plėsti. Nepriklausomybės pripažinimas sukeltų stiprią Alijantams pritarimo srovę. Alijantai tada būtų stipresnėje pozicijoje reikalauti aiškiai Lietuvos-Lenkijos sienų išsprendimo.

Galima pripažinti, kad Estija ir Latvija busimajai atstatytajai Rusijai svarbesnės negu Lietuva, todėl gal reikėtų pripažinti vieną Lietuvą, bet praktikoje tai neįmanoma. Jei pripažinti vieną, reikia pripažinti ir kitas dvi.

Lietuvos pripažinimas leistų alijantams lengviau išspręsti ir Klaipėdos klausimą. Šiaip ar taip Klaipėda turi tapti Lietuvos dalimi, nes tai jos vienintelis vartai į jūrą. Pripažinimas būtų geriausia priemonė neleisti kraštui patekti vokiečiams ar rusams.

De jure pripažinimas, aišku, iškeltų reikalą paskirti alijantų diplomatinis atstovus trims naujoms sostinėms. Anglija jau turi konsulus Talline, Rygoje, Liepojoj ir Kaune, o pulk. Tallents Rygoje, tartum, eina ministerio pareigas Pabaltijul, nors jo titulus — Anglijos komisionierius. Pagrindas jau yra, teikia formalus ir aiškesnis jo pavidalo".

J. Narūnės "Amberella" (Gintarėlės vertimas anglų kalba) galima gauti pas Draugą Chicagoje. Dail. Vl. Stančikaitės iliustracijos puošia knygos kiekvieną puslapį. Kaina 1 doleris.

Remkite ir platinkite VIENYBĘ!

Dalis New Yorko Filatelistų Draugijos narių, kurie darbuojasi, rengdami savo organizacijos metinį parengimą balandžio 29 d. Metiniai pietūs įvyksta Lietuvių Atletų klubo salėje 1:30 val. Nuotrauka iš lietuvių kampelio New Yorko Armory rūmuose.

NEW YORKO LIETUVIŲ FILATELISTŲ VEIKLA

New Yorko Liet. Filatelistų D-ja kas met dalyvauja New Yorke lapkričio mėn. įvykstančiame

New Yorko Armory rūmuose kasmet lapkričio mėnesį įvyksta didysis prekymetis — jomarkas, kuriame dalyvauja Lietuvių Filatelistų Draugija. Trijų dienų bėgyje tas jomarkas sutraukia per 70 sukt. lankytojų.

Lietuviai savo kampelį gražiai papuošia Vytimi su trišpalve juosta ir padidintais Lietuvos pašto ženklų piešiniais. Per keletą metų lietuviai jau spėjo iškelti Lietuvos vardą ir dėmesį filateliniam pasauli. Draugija narių turi po Ameriką, o taip pat Kanadoje ir du P. Amerikoje — Venezueloje. Pereitais metais vienas narys išvyko profesoriauti į Rytų Pakistaną, o perėitą mėnesį į d-ją įstojo vienas amerikietis iš Vakarų Pakistano, tarnaujans US Information Agency. Paskaitęs d-jos biuletėny, kad Rytų Pakistane gyvena narys, jis parašė laišką, jog už savai-

tės jis bus Rytų Pakistane (1000 mylių atstume) ir bandys pasimatyti.

D-ja apima įvairių profesijų narius, kurių tarpe 4 medicinos gydytojai, 3 dvasiškiečiai, po porą inžinierių ir kt.

Į suvažiavimus atvyksta po kelis kartus į metus iš tokių vietų kaip Washingtonas, Baltomorė, Rochesteris. Vienas narys bent po porą kartą į metus atskrenda iš Floridos. Į susirinkimus kas mėnuo atvažiuoja vienas narys iš Philadelphiajos.

Vytautas Meilus, torontietis visuomenininkas su šeima išvyko į Vak. Vokietiją, kur Kolo elno mieste jisai dirbs Kanados imigracijos ministerijos užsienų tarnyboje. Meilus Kanadoje aktyviai dalyvavo Bėndruomenės veikloje. Už savo patriotinę veiklą Lietuvoje buvo vokiečių kalintas Stutthof koncentracinėje stovykloje.

JONAS RŪTENIS

AŠ MYLĖJAU ŽEMĘ...

IŠTRAUKA IŠ ROMANO "RAUDONI VORATINKLIAI"

Apie antrą, lydimas aštuonių vyrų, tempdami su savim kulkosvaidį, pasileidom žygin. Viskas pasisekė puikiai. Po valandos jau tupėjome bokšte. Antakalnio-Verkių kelias buvo tuščias. Vyrams daviau paskutinius nurodymus. Iš man pažįstamų tebuvo vienas Vytis. Visi kiti nepažįstami, tačiau jauni ir drąsus. Pagal pranešimą už penkiolikos minučių turėjo prasidėti karas. Klebono taip pat neėmė miegas. Atslinko pas mus. Guodė visus. Laimino. Ir susijaudinęs šluostėsi ašaras.

— Kas tau, tėve?

— Iš džiaugsmo, mano vaikai... iš džiaugsmo.

Panie, tik pamanykite — stebuklas — būsime vėl laisvi savo žemės šeiminkai. Ak, nebereikalo anądien Aušros Vartuos mažasis Vilniaus apaštalas, kunigas viešai sakė: "Pasitikėkite. Nepeikite nieko. Dienos ateina mums šviesesnės." Ir, matot, jau jų rytas aušta! Panie, gal ir vėl su Mairomiu galėsime pasveikinti Vilnių. — Klebonas užspringo. Atsikvošėjęs tarė:

— Vilnius ir vėl švies Lietuvai tėvynei...

Jis pasisuko laiptais žemyn. Žiūrėjau ir stebėjau senelio ugnimi. Jutau, kad jo žodžiai kaitino mano vyrų krūtines.

— Ateisiu dar... arbatos atnešiu... Panie...

Keturios. Ėmiau jaudintis. Jokio ženklo. Turėjau parėdymą galutinio įsakymo laukti iš štabo.

— Viesule, — šuktelėjo vienas vyrų, — žiūrėkite.

Žvilgterėjau į gatvę. Ji buvo pilna pėsčių, be tvarkos, lyg bėgančių, raudonųjų karių. Girdėjos lėktuvų burzgas. Kilsterėjau galvą.

— Vokiečių! — šuktelėjau. Ir nei minutė gal dar nepraėjo, kai jie skutamuju skridimu leidos ant plačios Antakalnio gatvės. Mėtė bombas ir šaudė.

— Ugnis! — riktelėjau. Tratėjo šūviai. Viskas maišėsi.

— Jau, jau! — girdėjau šaukiant uždususį kleboną. Jis pasirodė angoje. Jau, Viesule jau! Ką tik girdėjau per radiją.

— Iš kur?

— Iš Karaliaučiaus... Eiva žemyn. Tavęs laukia daugiau vyrų klebonijoje.

— Kas?

— Stumbras, — mikčiodamas tarė klebonas.

— Vyti, lieki mano vietoje.

Išlindus pro siauras varpinės duris, kvėpėjo paraku. Nesuskubau nei susivokt, kaip ir vėl iš debesų kaukdami niro lėktuvai. Dabar jau kiek giliau Antakalnio-Verkių kryptimi, toliau už bažnyčios. Topterėjo mintis, kad mano vyrams bokšte gali būti karšta. Bet nieko nepadarysi. Įsakymas. Žvilgterėjau dangun. Iš Antakalnio kalvų — rytų kryptimi, dūsdami rėpleno sunkieji sovietų bombonešiai. Juos kaip zirzalai iš visų pusių supo smaikštūs, lengvučiai vokiškieji naikintuvai. Tratėjo kulkosvaidžiai. Triukšmas. Ąpėmė baimė. Kazkas blyktelėjo. Danguj pasipylė ugnis. Mačiau kaip degdamas žemyn vituriavo lėktuvas. Dūmų juostoje, lyg take, baltu tašku, žemyn leidosi parašiutas.

— Skubo iššokt, raguotasai, — tariau.

— Taip, — žegnodamasis pritarė klebonas.

— Tėve, tu nevaikščiok — sėdėk kur nors užsidaręs. Geriausiai rūsyje. Juk čia ne žaidimas — karas...

Klebonas pažiūrėjo į mane ir šypterėjęs tarė:

— Ar aš nebetinku būti kareiviu, Panie?

— Tėve...

— Taip taip, sūnau, skubėkim, gali ir mums pakaitinti padus.

Bus daugiau

Apgalvokime savo išlaidas

Romanuose gal ir įdomu skaityti apie liguistai išlaidžius žmones, kurie svaistosi pinigais, o paskui nežino kuo apmokėti kasdieninį duonos kąsnį. Tačiau tikram gyvenime tokia žmona visiškai "neįdomi" ir kabo kaip akmuo ant vyro kaklo. Taip pat ne visai teisybė, jeigu mes galvojame, kad daugiau uždirbant ir visi rūpesčiai pasibaigs. Kaip žinoma, kas daugiau uždirba, tas daugiau ir visokių reikalavimų turi, todėl ir daugiau pinigų išleidžia. Kas išleidžia savo ar vyro uždarbį be plano, tas duoda be reikalo uždirbti krautvininkams ir skraudžia save.

Planuotas pinigų vartojimas užtikrina tau pajamų dalį. Šeimos sąmatas nereiškia, kad reikia užrašinėti visas net smulkiausias namų išlaidas, o šeiminkauti be jokio plano.

Reikia sudaryti gal su vyro pagalba, tam tikrą planą, kokios būtinos išlaidos kas mėnesiui, kokia suma galėtų būti atidėta netikėtumams ir kokią sumą galima sutaupyti. Apgalvotas išlaidų ir pajamų planas tau parodys, kaip tu galėsi įgyvendinti savo planus, pvz., kaip išmokyti vaikus, įsigyti namą, užtikrinti ramią senatvę ir tt.

Jeigu tu išmoksi veikti pagal nusistatytą planą, tai greit pamatysi, kur tu gali sutaupyti pinigų ir tuo būdu greičiau išpildyti savo svajones. Toks planas bus tau draugiškas patarėjas ir vadovas. Jeigu tu to dar nedarai, tai pradėk kuo greičiau.

Kur ir kaip to meno išmokti? Visų pirmausia tavo vyras mielai padės tau, jeigu jis tai supranta, jeigu ne, teks patarimų kitur ieškoti.

Žinoma, kiekvienoje šeimoje yra skirtingos išlaidos, ir negalima surasti vienodo recepto, kuris tiktų visiems. Bendrai štai ką galima patarti:

1. Surašyk visas savo išlaidas, kad žinotum, kur išleidi savo pinigus. Tu negali iš anksto žinoti, kur galima sutaupyti, kokios išlaidos yra nereikalingos. Pirmaia vesk

užrašus 2 — 3 mėnesius, tada matysi, kur galėsi sutaupyti.

2. Padaryk sau metinį planą, sąmatą, pagal savo šeimos reikalavimus. Numatyk nuomai, maistui, skoloms mokėti, apskaičiuok kiek maždaug gali išeiti per metus drabužiams, vaikų mokslui, kelionpinigiams ir asmeniškom išlaidoms.

Paskutinis punktas yra pats sunkiausias. Čia reikia atsiminti, kad šiam pasauly negalim visko turėti, kotik norim. Reikia pagalvoti, kas yra svarbiausia: jaukus namas arba puikios suknelės, gal geriau pačiai plauti savo šeimos baltinius, o už sutaupytus pinigus geriau pirkti televiziją. Tai turi pati spręsti.

3. Pasirūpink, kad mažiausia 10% pajamų būtų atidėta, sutaupyta. Tai ne lengva bus, teisybė, bet tai užtikrina finansinę šeimos padėtį.

4. Padaryk šitą biudžetą visos tavo šeimos reikalui. Kai kada sušauk "šeimyninį posėdį", kur visi galės pasidalinti rūpesčiais ir vargais ir kad kartu galėtum aptarti, kokios išlaidos yra reikalingos.

5. Kiekviena žmona turi žinoti visus jos šeimą liečiančius reikalus, pvz., turto, gyvybės draudimas, testamentu paruošimas ir pan., nes viena "negrąžią" dieną ji gali likti našlė ir nežinoti kas daryti. Visus tuos klausimus jos vyras turi jai iš anksto paaiškinti.

P pinigai, žinoma, nereiškia gyvenime "visko", bet jų pagalba mes galim ramiau gyventi ir į ateitį žiūrėti.

S. Tomarienė per Chicagos Apskr. Balfo komitetą Vasario 16 Gimnazijai paaukojo knygų už 100 dol. Knygos pasiūstos į Balfo centrą New Yorke.

Sniega Jurskytė-Gamble, Philadelphia's lietuvių radio valandėlės redaktorė ir pranešėja, programos metu radio stotyje. "Bendruomenės Balso" radijo programa leidžiama iš stoties WTEL (860 kil.) šeštadieniais nuo 4:30 iki 5 val. po pietų. V. Gruzdžio nuotrauka

Prie Maspetho naujos bažnyčios statymo savo auka prisidėjo vienybietė Marija Diržienė, kuri nuotraukoje matoma prie savo paaukotų bažnyčios durų praėjus sekmadienį Ivykusiame iškilnėse. J. N. Tysliavos nuotrauka

ŠEIMININKĖMS:

Kiaušiniai krieny padaže

6 kiaušiniai, 1 šaukštas sviesto, 1 šaukštas grietinės, 1-2 šaukštai sutarkuotų krieny, 1 kiaušinio trynys, acto, druskos, cukraus.

Kiaušinius išvirti kietai, nulupti ir perplauti išilgai pusiau. Sviestą ištirpinti keptuvėje ir, sudėjus miltus, pakępinti, kol lengvai pagels. Į jį dalimis pilti sultinį ir visą laiką maišyti, kol susidarys vientisa masė. Lengvai kaltinant, sudėti krienus, grietinę, kiaušinio trynį ir pagal skonį prieskonius. Įdėjus kiaušinio trynį, padažo nebevirstinti.

Padažą supilti į apvalą ar pailgą lėkštę ir tvarkingai eilėmis sudėti kiaušinių pušes tryniais į viršų. Ant kiaušinių galima uždėti ga-

baliukus sardinių, šprotų, silkės ar kitos žuvies. Puošti galima žaliomis petražolėmis šakelėmis ar smulkiai pjaustytais svogūnų laiškais.

Pavasarinis tortas

Tešla daroma iš 5 uncijų sviesto, 10 unc. cukraus ir 6 kiaušinių. Visa gerai sumaišyti, kad būtų kaip putos. Į ją įmaišyti 5 uncijas šokolado, ištirpyto 3-4 šaukštuose karšto vandens. Pridėti porą uncijų trupinių ir 10 uncijų tarkuotų migdolų. Pilti į formą, kuri ištepama sviestu ir kepti 50 minučių. Kitą dieną tortas perplaukamas du kartu skersai ir aptepamas mušta grietinėle, taip pat aptepamas ir tortas iš viršaus. Papuošamas šviežiais ar konservuotais vaisiais.

V. Č.

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntiniams į Lietuvą ir kt kraštus.

ROMOJ ELKIS KAIP ROMĖNAS...

Kapitalistinėje santvarkoje Tu dirbi už dolerį, ar doleris dirba Tau?

Aukštą mokslą baigę ekonomistai ir advokatai, susibūrę tiesioginio investavimo bendrovėn.

FRANKLIN

Inc.

INVESTORS

siūlo Jums ne 4%, ne 7%, bet garantuotus 12% per metus.

Jei jums rūpi sužinoti kokiū būdu Jūsų doleriai gali Jums uždirbti tris (3) kartus daugiau naudos, nei laikomi bankininko indėlyje, prašom skambinkite PR 2-3040 arba rašykite šiuo adresu: 1517 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Ofseto spaudos darbai

KREIPKITĖS Į

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

* BROŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
* KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Velykų papročiai Lietuvoje

Pirmąją velykų dieną visi iš bažnyčios urli stengiasi kuo greičiausiai išėiti. Sakoma, kad tam vyrui, kuris pirmas išėis iš bažnyčios ir paskubės į namus, tais metais seksis visi darbai nudirbti. Velykų valgiais atsigavę, seniai eina gulti, o jaunimas kiaušiniuoti, ridinėti ir "mušti" kiaušinius.

Vaikai eina kiaušiniuoti paklemiais. Kuris, įėjęs į gryčią, įsikiša į burną vieną pirštą, tam šeiminiškė duoda vieną kiaušinį, kuris du pirštus — tam duoda du, o katras iš nedrąsumo į burną sugrūda visus pirštus, iš to pasi juoka ir nieko neduoda.

Kupiškio apylinkėje kiaušiniuoti eidavo antrą velykų dieną. Pirmą dieną nevalia eiti, nes velykos yra labai didelė šventė. Eidavo kiaušiniuoti į tuos kiemus, su kuriais tėvai draugaudavo, o dar drąsiau pas krikštomočią arba krikštotėvą. Nedrąsus vaikas, įėjęs į gryčią, nieko nesako, tik įkiša į burną pirštą ir stovi. Tada krikštomočia duoda jam dažytą kiaušinį. Gautąjį kiaušinį tuoj pasideda užantin, kai drabužėlis su kišenėmis — į kišenę ir padėkojęs, atsiveikinęs išėina.

Mažai vaikai gaudavo iš Velykės kiaušinių. Jie būdavo padėti velykų rytą ant lango arba lovelėje prie pagalvėlės. Vaikai, velykų rytą padėję, tuoj žiūri, ar jau buvo Velykė. Kai pamato įvairiai nudažytus kiaušinius, pasiima ir vėl bėga į lovelę. Džiaugsmul nebūna galo.

Dabar vaikai galvoja: "Kaip Velykė įėjo į gryčią?" Namiškiškai jiems ne kartą pasakojo, kad Velykė įeina visur: jai nereikia nei langų, nei durų darinėti. Kai jau vaikai paūgėja ir supranta, kas dažytus kiaušinius ant lango padeda, tada jie ir nebeįsivili Velykės kiaušinių.

Aplė Velykė vaikai įvairių pasakojimų žino. Velykė yra gera senutė, kuri pamiškėje dažo kiaušinius. Kai prieš velykas ateidavo koks senelis, tai vaikams pasakodavo: "Jau mačiau Velykė, pakrūmėje

dažančią kiaušinius." Kiti sakydavo, kad Velykė primerkia visokių žolelių, samonėlių ir pakrūmėje dažo kiaušinius, kad kiškiukai padeda jai dažyti, kad jie parūpina malkų ir verda kiaušinius. Velykė nudažytus kiaušinius sudedanti į vežimėlį ir vežanti geriems vaikams. Vežimėlį traukia kiškiukai. Velykės botagėlis — saulės spindulių.

Mažiems geriems vaikams Velykė palieka po du įvairių spalvų kiaušinius. Velykės kiaušiniai būna kitoniški, nei kad yra namuose, juos arba tam tyčia nudažydavo kitaip, arba pasikeisdavo su kaimynėmis. Kartais vaikui padėdavo tik vieną kiaušinį, sakydami: "Mat, buvai negeras, tai Velykė tik vieną kiaušinį padėjo."

Vienoje šeimoje mažas berniukas buvo pripratęs keiktis. Dar kaip reikiant kalbėti nemokėjo, o kai pykdavo, tai tuoj ir murmėdavo keiksmazodžius. Motutė ir pabardavo, ir kartais palupdavo, bet niekas nepadėjo. Tada motutė jam pasakė: "Matysi, kad toks esi keiksmiškasis, Velykė kiaušinių tau nepadės." Velykų rytą tas berniukas padėjęs žiūri — padėtas vienas kiaušinis, ir tas negražus, juodas. Jis murmėdamas sako: "Kam toks negražus kiaušinis, ne taip kaip kitų." — Motina jam tarė: "Užtat, kad tu keikiesi, matyt, šitą kiaušinių padėjo velnias. Tikrai negražus ir dar medinis." Nuo to karto berniukas paliovė keiktis.

Velykės kiaušinius vaikai labai saugodavo. Jei Velykės kiaušinis suduždavo — tuoj ašaros. Jos kiaušinius laikydavo iki velykėlių (pirmas sekmadienis po velykų) ir dar ilgiau, jeigu jau buvo labai gražūs. Velykėlėms vėl virdavo kiaušinius ir, jei spėdavo, taip pat nudažydavo.

1935 metais Didžprūdžių apylinkėje vaikai pamatė Velykė. Velykė ėjo per laukus, graži, apsitaisiusi margaspalviais tautiniais drabužiais, su karūna ant galvos.

Nuo karūnos per nugarą driekėsi įvairiaspalviai kasnykai ir plevėsavo pavėjui. Velykė nešėsi pintinėle. Vaikai tuoj ją pažino ir džiaugsmingai šaukė: "Ateina Velykė, ateina!" Jos pintinėle buvo apipinta žalumynais, iškaišyta margom gėlytėm ir pilna dažytų įvairiaspalvių kiaušinių.

Velykė aplankė visus tos apylinkės vaikučius ir visiems davė kiaušinių. Kiekviena motina, dėkinga Velykei, ją palydėdavo iki pat lauko durų ir į jos pintinėle įdėdavo dažytų kiaušinių. Taip Velykė, lankydama vaikus, nepristigo kiaušinių. O jau visiems džiaugsmo buvo kiek gana.

Artinantis velykoms, jaunimas ir paaugliai vaikai stengdavosi gauti stiprių kiaušinių, tokių, kad nesudūžtų, žaidžiant žaidimą "kiaušinius mušti". Kiti jau nuo gavėnios pradžios imdavo rinkti stipriausius kiaušinius. Kiaušinio stiprumą mėgindavo kalendami jo smaigalį į dantis. Jei kiaušinis kietai atsimuša — jis stiprus, o minkšto kevalo kiaušinis linksta, ir balsas jo duslus. Stipriausi kiaušiniai buvo "marikankų" vištų; tokį kiaušinį ne bet kas permušdavo. Šitos vištos buvo ypatingos veislės, ilgais kaklais.

MARGUČIŲ DAŽYMAS

Velykoms kiaušinius dažydavo svogūnų lukštais (tada jie būna rudos spalvos) arba nuo vantos nubrauktais beržo lapais (tada kiaušiniai būna geltoni). Raudonai, rausvai, žaliai kiaušinius dažydavo pirktiniais dažais. Svogūnų lukštus ar beržo lapus įdėdavo į puodą su verdančiu vandeniu; kai jie gerai prišusdavo, sudėdavo kiaušinius ir virdavo bent 5-10 minučių, kad būtų kieti, kad, mušant ar ridinėjant susikūle, neištykėtų. Beržo lapais dažant, į vandenį reikia įdėti alūno, kitaip nekanda. Norėdami, kad kiaušiniai būtų rausvi, įspildavo bliūdelin šaltų raudonų dažų ir bent porą kartų pavoliūdavo jau išvirtus kiaušinius.

Kiaušinius dažydami tamsiai ruda spalva, ištirpindavo skardinėlėje vaško ir su pagaliuku išrašydavo juos gėlyčių, vingelių raštais, ir tik tada, būdavo, atsargiai įleisdžia į dažus ir verda. Išėmę iš dažų, vašką peiliuku nuskuta; Toj vietoj palieka balti raštai. Kiti tamsiai dažytus kiaušinius išskutinėja įvairiais raštais peiliuku, išmarginti kiaušiniai vadinami margučiais.

Is E. Dulaitienės-Glemžaitės "Kupiškėnu senovė", išleista 1958 m. Vilniuje.

Velykų stalui reikia ir gėlių... Nijolė Valaitienė; kuri matoma prie savo gėlių papuošimo vedybiniam stalui ir už kurį neseniai New Yorko gėlių parodoje laimėjo pirmą premiją, kaip tik yra ta specialistė, kuri tikrai meniškai papuoš jūsų velykinį stalą. Nijolei Valaitienei galima telefonuoti šiuo numeriu: LA 8-2231. J. N. Tysliavos nuotrauka

1962 METŲ BALANDŽIO 29 DIENA 5 VAL. VAKARE
APREIŠKIMO SALĖJE BROOKLYNE, NEW YORKE

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA Ruošia LITERATŪROS ŠVENTĘ

PROGRAMOJE: Akt. V. Valiukas, rašytojai - L. Andriekus, K. Grigaitytė, O. Balčiūnienė, St. Zobarskas, L. Žitkevičius, pianistė Aldona Kepalaitė ir J. Matulaitienės tautinių šokių grupė.

ŠOKIAMS groja A. Štarolio orkestras. Užkandžiai ir gėrimai. Įeinant aukojama \$2, studentams \$1.

Visi kviečiami atėti ir pasigėrėti
lietuvių kūrybos laimėjimais.

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

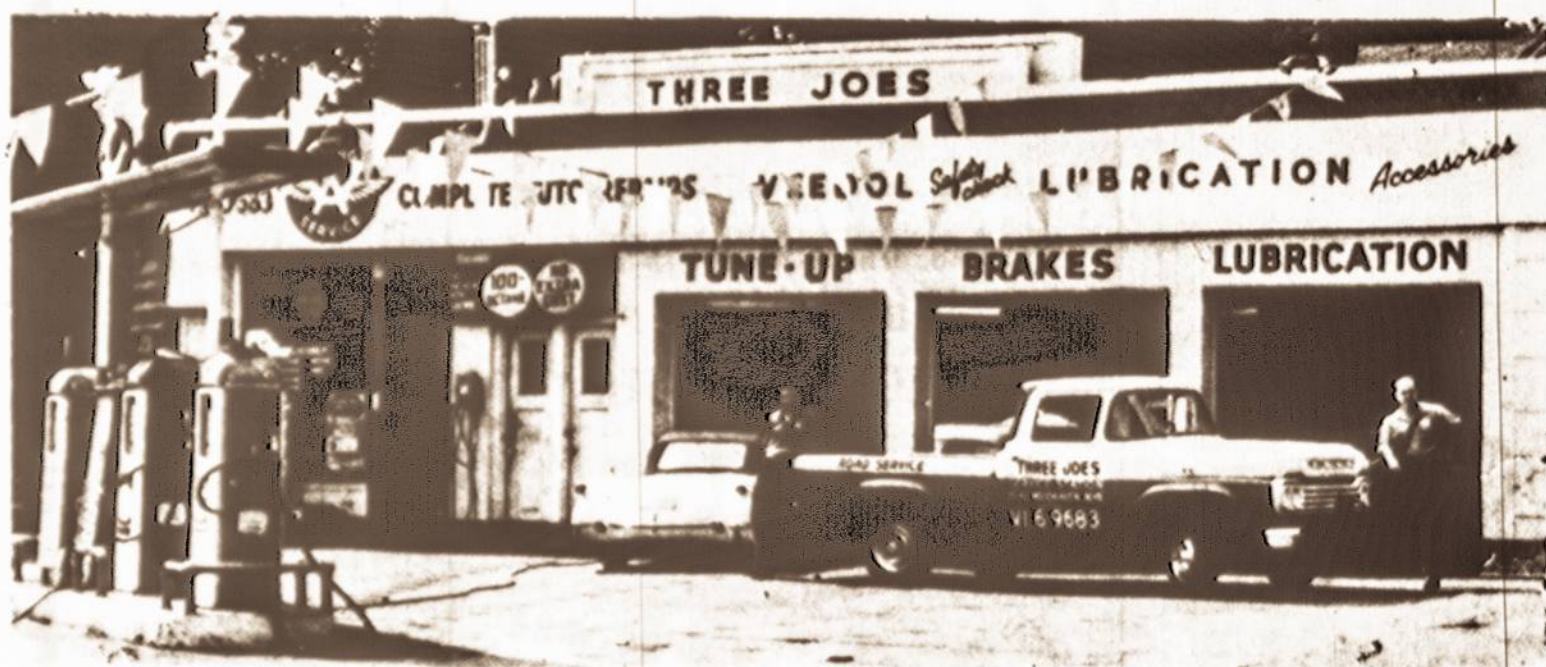
Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUSIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

THREE JOES SERVICE STATION. Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas
V. Senkus, ved.

Telefonas: EVERgreen 4-9672

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington
385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Darbo vyrų kuopai 15 metų

Lietuvių vyrų kuopa, jau penkioliktus metus sauganti amerikiečių kariui turta, paminėjo savo 15 metų egzistavimo sukaktį. Minėjimas įvyko dabartinėje kuopos stovyklos vietoje, Manneime, ko-vo 2 d. Pamaldas atlaikė kuopų kapelionas kun. Br. Liubinas ta proga naujai atremontuotoje kuopos koplyčioje. Iškilmingoji dalis vyko kuopos valgyklos patalpose. Ilgame- tis kuopos vadas kap. Juozas MATULAITIS atidarė ir pravedė visą minėjimą. Minėjimo pradžioje buvo įnešta kuopos vėliava, kuri buvo atsistojimu pagerbta. Invokacinė malda buvo perskaityta kun. Liubino. Atsistojimu pagerbti mirę kuopos nariai.

Toliau sekė svečių pasveikinimas. Buvo atsilankę daug svečių amerikiečių ir lietuvių. Kuopos vadas pasveikino svečius ir suapžindino su kuopos istorija.

Ši kuopa buvo įsteigta 1946 m. gruodžio 15 d. Manneime — Kaerferthal priemiestyje. Iš čia ji buvo perkelta į Fuerth, Zirndorf, Bamberg, Bad Kreuznach ir 1953 m. liepos 13 d. į dabartinę vietovę.

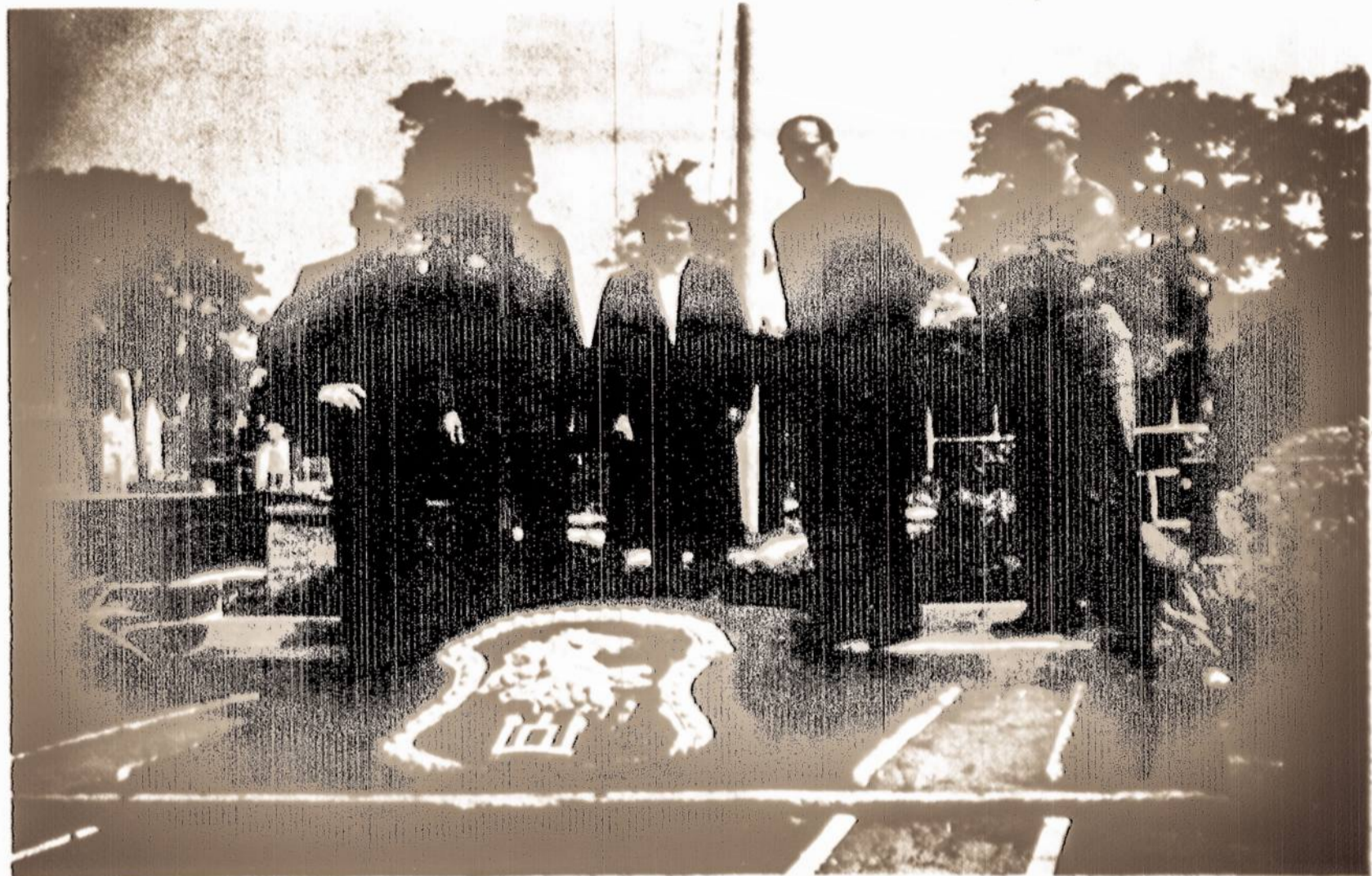
Aštuoni Lietuvos armijos aktyviosios tarnybos karininkai yra buvę šios kuopos vadais. Pirmasis šios kuopos vadas buvo kap. Drabišius. Devintasis šios kuopos vadas, taip pat buvęs Lietuvos armijos aktyviosios tarnybos karininkas kap. Juozas Matulaitis perėmė šią kuopą vadovauti 1954 m. lapkričio 15 d.

Pradžioje kuopoje buvo 276 vyrai, o dabar 91. Per tą visą laiką kuopoje tarnavo 1360 žmonės. Didžiausia jų dalis išemigravo į JAV. Keturi iš jų šioje kuopoje yra mirę.

1949 m. 7 kuopos vyrai dalyvavo Berlyno oro tilto akcijoje, kai sovietai buvo užbloka- vę Berlyną. 1950 m. dalinys, prisiminęs birželio 14 — 22 dienų bolševikines deportacijas, sutartinai protestavo prieš bolševikus — dvi dienas dalinys badavo ir dviejų dienų maisto davinį pasiuntė vokiečių pabėgėliams Berlyne. Ir dabar dalinys surinko apie DM. 180. — ir per Vokietijos Raudonąjį Kryžių pasiuntė Hamberge nukentėjusiems nuo potvynio katastrofos.

1956 m. kuopos vyrai sudė- jo DM. 400. — ir per Vokietijos Raudonąjį Kryžių pasiuntė vengrų pabėgėliams. Per kiekvieną algos mokėjimą yra renkami iš kuopos narių pinigai Vasario 16 gimnazijai ir PLB Vokietijos Krašto Valdy- bai. Renkamos aukos ir ki- tiems labdaros reikalams.

Kuopa yra gavusi pagyrimo raštus iš Šiaurinės Karo Apy- gardos Viršininkų: Majoro Generolo MACE ir pulkininko MEYER už penkių metų be katastrofos važdavimą kariš- komis mašinomis. Vykdydami uždavinius kuopos šoferiai per 15 metų yra nuvažiavę 1,700,000 mylių kelio. Per vi- są 15 metų kuopa nėra gavusi neigiamo inspekcijos pa- žymėjimo. Visų inspekcijų pa- žymiai buvo geri arba labai geri.

Kuopos vyrų tautinėje aikštelėje - iš k. į d.: Sielovados vedėjas Tėvas Alf. Bernatonis, kuopos vadas J. Matulaitis, Salomėja Narkėliūnaitė, kuopų kapelionas kun. Br. Liubinas ir vado pav. Br. Lukšaitis. Nuotrauka daryta 1959 m.

Savo kalboje kuopos vadas padėkojo visiems kuopos kari- ninkams ir vyrams už sąži- ningą tarnybosėjimą.

Po kuopos apžvalgos pasa- kė sveikino kalbas svečiai. Pulk. Hill įteikė ir Northern Area Command pažymėjimą už pavyzdinį pareigųėjimą.

Meninę programą atliko Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupės, vadovaujamos aktorės mokytojos E. Gedikaitės, pačios E. Gedikaitės deklamuota "Eglė žalčių karalienė", M. Pansės-Sima- niukštytės liaudies dainomis ir operų arijomis ir kuopos vyrų vengro Herpai ir V. Pundzevičiaus muzikiniu koncer- tu.

Po programos bendrai pa- sivalšinta.

Šiuo metu kuopoje tebetar- nauja dar sekantieji lietuviai karininkai: J. Kriščiūnas, Br. Lukšaitis, E. Kasperavičius ir B. Lankutis.

Išnuomojamas gražus bal- dais apstatytas kambarys, su apšildymu, vonia ir pato- gumais. Tinka vienam asme- niui. Tel. AP 7-9835.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis

Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

FARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

● ● ● ● ●
VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS
ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

● ● ● ● ●

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAIN 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Vytautas Širvydas, Vienybės redaktorius, š. m. gegužės 20 d. minės vedybinę sukaktį ir ta proga su žmona atvyksta į New Yorką savaitėi atostogų. Viešės pas dukrą, gyvenančią Long Islande. Gegužės 26 d. Vienybės namuose V. Širvydai ir p. Onai rengiamas priėmimas.

Ričardas Legeckis, dr. ir Elenos Legeckių sūnus, tarpuniversitetinėse rungtynėse šokinėjant nuo tramplyno Queens College pelnė 2 vietą.

Saulius Mrozinskas, išlaikęs egzaminus, gavo dalinę stipendiją studijuoti New York kolegijose.

Vincas J. Višnius, kurio trumpą ištrauką esame lėdėje Vienybės puslapiuose, jam atsiliepiant apie priedą "New Yorkas - Vilnius ir atgal", Vienybei paremti buvo kartu atsiuntęs ir penkinę.

Jurgis Andrius-Andriūškevičius, senosios kartos veikėjas ir Vienybės rėmėjas, uolus SLA 242 kuopos narys, yra sunkiai susirgęs ir paguldytas Kings County ligoninėje Brooklyne.

Marija Minciuvienė, E. Andriūšenės sesuo, su 2 vaikais praeitą šeštadienį atskrido iš Argentinos.

Buvo pasklidę gandai, kad dr. Vileišis (kairėje) ir J. Jasaitis, LB Centro valdybos pirmininkas, vienas kitą traukia į teltį: vis dėl to audiencijos pas prezidentą Kennedy. Nieko panašaus. Lankydamiesi Vienybės redakcijoje praeitą šeštadienį, dr. Petras Vileišis ir svečias iš Chicagos, J. Jasaitis, buvo draugiškai ir linksmai nusiteikę. Apleidę Vienybę, jėdų nuvyko į New Yorko apygardos susirinkimą Woodhavene ir tarėsi įvairiais LB ateities veiklos projektais.

Prelatas Jonas Balkūnas, Maspetho lietuvių parapijos klebonas, šventina kertinį bažnyčios akmenį, asistuojamas kun. St. Railos (kairėje) ir kun. Prano Bulovo (dešinėje). Tai buvo praeitą sekmadienį, balandžio 15 d. Naujuose Maspetho maldos namuose prelatas Jonas Balkūnas atnaušavo pirmąsias mišias, o pamokslą pasakė Tėvas Andriekus, OFM. Dalyvavo nepaprastai daug parapijiečių ir lietuvių iš kitų New Yorko apylinkių.

J. N. Tysliavos nuotrauka

RAŠYTOJŲ DRAUGIJA PASKYRĖ PREMIJAS

Balandžio 14 d. posėdžiavusi LRD premijos juri komisija, dalyvaujant J. Brazaičiui, P. Jurkui, A. Landsbergiui, K. Ostrauskui ir L. Žitkevičiui, iš 1960 ir 1961 metais išleistų laisvajame pasaulyje lietuviškų knygų geriausiomis rado Leonardo Andriekaus poezijos knygą "Saulė kryžiuose" ir Pulgio Andriūšo apysaką "Rojaus vartai". Jų

autoriams ir paskirtos tų metų LRD premijos.

Premijos bus įteiktos balandžio 29 d. Apriėškimo par. salėje 5 val. vakaro. Oficialioje dalyje bus pagerbti laureatai ir aukotojai, sudėję pinigų abiem premijom.

Meninėje dalyje savo kūrybos skaitys: L. Andriekus, K. Grigaitytė, O. Balčiūnienė, St. Zobarskas, L. Žitkevičius. Iš laureatų ir kitų kūrybos skaitys aktorius V. Vallukas. Skambins pianistė Aldona Kopalaitė, šoks J. Matulaitienės tautinių šokių grupė. Popro-

gramos jaunimas galės pasiūkti, grojant A. Starolio orkestrui. Taip pat veiks užkandinė ir baras.

LRD valdyba kviečia lietuvių kultūros gerbėjus ir mylėtojus šventėje gausiai dalyvauti. Net dviejų premijų įteikimas yra labai reta kultūros šventė.

Aleksandras A. Žolpys vienybietis iš Chicagos, sveikindamas Vienybę su Velykomis, kartu prisiuntė iš savo archyvo vertingą prisiminimą apie Juozą Tysliavą. Tai 1953 m. laikraštis Journal, kuriame yra Tysliavos interview apie JAV pagalbą Lietuvai. Smulkiau su tuo raštu skaitytojus supažindinsime vėliau, o Aleksandrui Žolpiui už tai didelė padėka.

Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba nusprendė suteikti piniginę pašalpą jaunuoliams, kurie norėtų lankyti lituanistikos kursus Fordhamo universitete. (Platesnių informacijų apie šiuos kursus žiūr. Vienybė bal. 6 d.)

Dail. K. Žoromsko naujoje studijoje, 257 W. 14th Street, New Yorke, gegužės 6 d. atidaroma jo darbų paroda, kurią globoja New Yorko LB apygarda. Paroda tęsis iki gegužės 20 d.

R. Strimaitis ir H. Rožaitis, Toronto vyrų kvarteto nariai, atliks po keletą solo dainų kvarteto koncerte, kuris bus šeštadienį, gegužės 5 d., Webster Manor salėje, New Yorke. Pradžią 7:30 val. vak. Koncertą rengia Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius. Po koncerto - šokiai.

Leonas Povilauskas, 72 m. amžiaus, staiga mirė balandžio 17 d. Gyveno 20-24 Linden St., Brooklyne. Pašarvotas S. Aromiskio koplyčioje. Palaidotas bal. 20 d. šv. Karolio kapinėse, Long Islande. Nuilūdime liko žmona Konstancija, dukterys Elena ir Mildred ir 6 anūkai, taip pat brolis Rokas Povilauskas, Vienybės kaimynas ir bičiulis. Reikiama gili užuojauta.

J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė; ypač mėgiama New Yorko lietuvių, dalyvaus Lietuvių Rašytojų D-Jos vakare.

J. N. Tysliavos nuotrauka

SIAME NUMERYJE:

- Mūsų žemė...
 - Juozas Tysliava - 1 psl.
 - Mes - V. Širvydas - 1 psl.
- Lietuviai Kalifornijoje**
 - V. Bakūnas - 2 psl.
- Nepilkas Pilka**
 - E. Šulaitis - 3 psl.
- Dirvos redaktorai** - 4 psl.
- Valteris Banaitis** - 5 psl.
- Anglija ir Lietuva**
 - V. Širvydas - 5 psl.
- Tautiniai religiniai paminklas Maspetho**
 - 6 ir 7 psl.
- Aš mylėjau žemę...**
 - Jonas Rūtenis - 8 psl.
- Moterys** - 9 psl.
- Velykų papročiai Lietuvoje** - 10 psl.
- Darbo vyrų kuopa** - 11 psl.